

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

N:o 3
Syyskuu
2021

Jääkäripatsas Vaasa, Lauri Leppänen 1958
Kuva: Jouko Liikanen

Reserviupseerit sata vuotta puolustusjärjestelmämme takuumiehinä

Maasotakoulu
10.6.2021 TIEDOTE

Puolustusvoimain entinen komentaja kenraali Jaakko Valtanen on viime sotiemme ajasta lähtien voinut muodostaa käsityksensä reserviupseeriston merkityksestä Puolustusvoimille ja maanpuolustuksellemme. Reserviupseerikoulun yhdellä vuodella eteenpäin siirretyn 100-vuotispäivän pääjuhlan 12.6.2021 lähestyessä, Reserviupseerikoulun johtaja pyysi kenraali Jaakko Valtasta laatimaan näkemyksistään lyhyen yhteenvedon kokonaiskatsauksen. Hän suostui tehtävään, pitäen sitä itselleen arvokkaana huomaavaisuuden osoituksena. Hänen otsikoimansa kirjoitus julkaistaan verkkoartikkelina juhlapäivän ohjelman johdantona.

Usein toistettu arvio siitä, että reservin upseeristo on korvaamattoman tärkeä ja vaikutuksiltaan erittäin merkittävä osa ulkoisten uhkatilanteiden varalta muodostettavaa puolustusjärjestelmäämme, on mielestäni jatkuvasti hyvin perusteltavissa. Tärkeimmät sotilaalliset arviotekijät johtuvat järjestelmämme perustaksi valitusta yleisestä asevelvollisuudesta. Sen tuottama ja tehtäviinsä valmiiksi sijoitettujen asevelvollisten suuri määrä antaa mahdollisuuden muodostaa riittävästi toimintakykyisiä joukkoja koko valtioalueemme valvomiseksi, hallitsemiseksi ja puolustamiseksi. Reserviupseerit muodostavat lähes kokonaan kaikissa puolustushaaroissa perustettavien alempien joukkotasojen johdon ja eri johtoportaiden päällystön. Tarvittava erikoisupseeristö löytyy sekin siviilikoulutettujen reserviupseereiden joukosta. Puolustuksemme kehittämisen tarpeisiin reserviupseeristosta löytyy myös paljon uusinta erikoisosaamista. Digitaalisten ja muiden ei-sotilaallisten uhkien torjumisen kannalta se on Puolustusvoimille erinomainen tuki. Vähäväkisen ja laaja-alaisen maamme sotilaallisen puolustus voidaan mielestäni edelleen rakentaa vain tukeutumalla yleiseen

asevelvollisuuteen. Sitä on meillä toteutettu ja kehitetty katkeamattomasti ja onnistuneesti jo sadan vuoden ajan ulkoisten olosuhteiden jyrkistäkin muutoksista huolimatta. Yleisellä asevelvollisuudella on jatkuvasti ollut kansalaistemme suuren enemmistön vahva kannatus ja tuki. Se vahvistaa heidän oikeuttaan ja velvollisuuttaan puolustaa maamme. Reserviupseereilla on myös osaltaan merkittävä turvallisuuspoliittinen vaikutuksensa. Hyvin toimiva alueellinen puolustusjärjestelmämme runsaine paikallisjoukkoineen viestittää keskeytyksettä ja ennalta ehkäisevästi sanomaa siitä, että maamme ei kannata vetää kansainvälisten selkkausten piiriin, koska se aiheuttaa sitä yrittävälle ennalta arvaamattomia menetyksiä ja tappioita. Yleisellä asevelvollisuudella ja sen tuottamalla reservin johtajilla on jatkuvasti ollut myös vaikuttava yhteiskunnallinen merkitys. Historiamme vaikeissa murrostilanteissa 1920- ja 1930-luvuilla, talvi- ja jatkosotamme kuolemavaaratilanteissa sekä Lapin sodan kriittisessä alkuvaiheessa samoin kuin sotien jälkeisinä kriisivuosina reserviupseerit osoittivat luotettavuutensa ja uskotavuutensa osaavina taistelutilanteiden johtajina sekä

kansanvaltaisen oikeusjärjestelmämme lojaleina puolustajina. Näin kaikki kansalaispiirit yhteiseen vastuuseen kokoava yleinen asevelvollisuus ja puolustusjärjestelmämme ovat omalta osaltaan tasapainottaneet ja rauhoittaneet vaikeiden aikojen yhteiskunnallista ilmastoamme ja vahvistaneet kansalaistemme uskoa itsensä inen maamme tulevaisuuteen. Yleinen asevelvollisuus koskettaa toistuvasti ja monin tavoin edelleen useimpien suomalaisten perheitä ja koteja. Kansalaisten hyväksymät puolustusjärjestelmämme toteuttamistavat ylläpitävät omalta osaltaan myös heidän puolustusmyönteisyyttään ja vahvistavat heidän puolustustahtoaan. Puolustusmyönteisyyden pysyvyys on osaltaan vaikuttanut siihen, että reserviupseerikoulutukseen valittujen miesten ja naisten lukumäärä on jatkuvasti hyvin täyttänyt lasketun tarpeen. Naisten osuus on ollut kasvava. Kokonaisturvallisuutemme toimialakirjossa talouselämän ja muiden alojen johdotehtäviin vapautettavat reserviupseerit ovat maanpuolustuksen monitahoisen kokonaisuuden ymmärtäjinä sekä usein pitkien johtamiskokemustensa takia kaikille osapuolille korvaamaton voimavara.

Reserviupseerikoulu on jo sadan vuoden ajan ollut erinomaisesti aikakausien vaihtuvia vaatimuksia seuraava ja niitä toimintaansa soveltava oppilaitos. Unohdamatta Meri- ja Ilmavoimien sekä eräiden erikoisalojen yhtä merkittävää koulutustyötä, Reserviupseerikoulu on monin tavoin ansainnut yleisesti arvostetun asemansa.

Nuorena reservin vänrikkinä rintamatehtävissä palvelleena viime sotiemme veteraanina olen saanut kauan seurata ja jatkuvasti iloita Reserviupseerikoulun työn tuloksista ja sen saavutuksista. Toivotan koulun korvaamattoman tärkeälle työlle jatkuvaa menestystä.

Espoossa 20.5.2021

Jaakko Valtanen

PRIKAATIKENRAALI LEHTISALO MPK:N TOIMINNANJOHTAJAKSI 1.8.2021 ALKAEN

Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK:n uudeksi toiminnanjohtajaksi on valittu prikaatikenraali **Antti Lehtisalo** viiden vuoden määräaikaisen tehtävään. MPK:n hallitus teki valinnan kokouksessaan 16.3.2021. Prikaatikenraali Antti Lehtisalo siirtyy MPK:n toiminnanjohtajaksi puolustusministeriön kansallisen puolustusyksikön johtajan tehtävistä. Nykyinen toiminnanjohtaja prikaatikenraali (evp) Pertti Laatikainen jää pois tehtävistään 31.7.2021. – Lehtisalolla on vankka kokemus työstä kokonaisturvallisuuden parissa sekä erinomaiset valmiudet MPK:n toiminnan ja yhteiskunnallisen roolin kehittämiseen. Myös hänen aiempi järjestökokemuksensa osaltaan puolsi valintaa, kertoo

MPK:n hallituksen puheenjohtaja, professori **Mika Hannula** Toiminnanjohtajan tehtävää haki 16 henkilöä, joista haastateltiin viisi. Haastateltavaksi valikoitui sekä ammattiupseereja että reserviläisiä. Monipuolista kokemusta maanpuolustuksesta Antti Lehtisalolla on pitkä ura Puolustusvoimissa sekä puolustusministeriössä ja näin ollen monipuolista kokemusta maanpuolustuksesta ja kokonaisturvallisuudesta niin käytännön kuin suunnittelunkin näkökulmasta. Käytännön toiminta MPK:n kanssa on tullut tutuksi hänen toimissaan muun muassa Karjalan prikaatin apulaiskomentajana 2015 ja Jääkäriprikaatin komentajana Sodankylässä sekä Rovaniemellä vuosina 2015–2017. Hän

on toiminut Suomen Hippo ry:n puheenjohtajana vuosina 2016–2018. Vuodesta 2017 jatkuneet tehtävät puolustusministeriössä ja erityisesti kokemus *Laki vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta* -uudistuksen johtamisesta antavat Lehtisalolle tukevan pohjan MPK:n operatiivisen toiminnan johtamiselle. Lehtisalon vastuut puolustusseurakunnan valmisteluryhmän varapuheenjohtajana sekä asevelvollisuuden parlamentaarisen komitean sotilaallisen maanpuolustuksen jaoston johdossa antavat hänelle hyvät perusteet kehittää MPK:n toimintaa samassa linjassa yhteiskunnan muiden turvallisuustoimijoiden kanssa. – Kiitän luottamuksesta ja odotan innolla tehtäviäni aktiivisen reservin ja osaa-

vien vapaaehtoistoimijoiden parissa. Viime vuosien tehtävät ovat entisestään vahvistaneet näkemystäni vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen ja vapaaehtoistoimijoiden merkityksestä yhteiskunnalle kokonaisturvallisuuden näkökulmasta, toteaa Lehtisalo.

Koko MPK toivottaa Antti Lehtisalon lämpimästi tervetulleeksi!

Antti Lehtisalo aloitti MPK:n toiminnanjohtajana 1.8.2021

Suomalainen turvallisuuskoulutus

Suomalaista kokonaisturvallisuuden toimintatapa ihailaan muualla maailmalla. Se perustuu tiiviiseen yhteistyöhön viranomaisten, elinkeinoelämän ja järjestöjen välillä. Nyt viimeisimpänä koronatilanne on tuonut näkyväksi sen, miten merkittävä rooli toimivalla yhteistyöllä on meidän kaikkien turvallisuuden rakentamisessa.

Järjestöt Suomessa kouluttavat, harjoittelevat ja ylläpitävät turvallisuusosaamista. Osaaminen ja harjoittelu tuottavat resilienssiä, eli kykyä selviytyä ja sopeutua ennakoimattomiin ja yllättäviin muutostilanteisiin.

Hyvä turvallisuusosaaminen tuottaa kriisinsietokykyä. Turvallisuudella ei tarkoiteta pelkästään riskien ja uhkien poissaoloa, vaan sitä että yksilö voi luottaa omiin, yhteisön sekä yhteiskunnan kykyyn suojautua uhkia vastaan ja toimia kriisitilanteessa.

Varautumista, koulutusta ja harjoittelua tulee siis pitää yllä jatkuvasti. Luottamusta ja henkistä kriisinkestävyttä rakennetaan osaamisella ja oikealla tiedolla. Suomalaiset ovat tutkimuksissakin sanoneet, että yksi suurimmista turvallisuuteen vaikuttavista tekijöistä on ”jokainen ihminen itse”.

Tule sinäkin mukaan rakentamaan yhteistä turvallisuuttamme. Laajasta järjestökentästä löytyy jokaiselle sopiva tapa olla mukana. Maanpuolustuskoulutus MPK järjestää monipuolista turvallisuuskoulutusta niin yksilöille kuin erilaisille yhteisöille. Kaikki turvallisuudesta kiinnostuneet ovat tervetulleita koulutuksiin.

MPK:n toiminnanjohtaja
Antti Lehtisalo

MPK:n aktiivireserviläiset hopealle kansainvälisessä kyberharjoituksessa

Suomen joukkue on sijoittunut toiseksi Locked Shields 2021 -kyberpuolustusharjoituksessa. Suomi osallistui harjoitukseen pääosin reserviläisistä koostuvalla, Puolustusvoimien asettamalla ja MPK:n kokoamalla harjoitusjoukolla. Voittajajoukkueeksi selviytyi tänä vuonna Ruotsi ja kolmannelle sijalle Tseki.

Locked Shields 2021 -harjoitukseen osallistui Suomesta pääosin reserviläisistä koostuva, Puolustusvoimien asettama ja MPK:n kokoama harjoitusjoukko. Lisäksi mukana oli johto- ja peliorganisaation toimitsijoita Puolustusvoimista. Harjoitusjoukko osallistui harjoitukseen kokonaan etäyhteyksien avulla. Kaikkiaan harjoituksessa oli mukana 22 joukkuetta Naton jäsen- ja kumppanimaista.

MPK:n kyberkouluttajien osaaminen avainasemassa

Suomen joukkueeseen kuuluu useita MPK:n aktiivikouluttajia, kertoo MPK:n kyberturvallisuuskoulutuksesta vastaava koulutuspäällikkö Tero Oittinen. — Suomen osaston ydin koostui aikaisemminkin mukana olleista luotetuista kyberturvallisuusalan huip-

puosaajista. Kuitenkin noin kaksi kolmasosaa vahvuudestamme oli ensimmäistä kertaa mukana tämän kaltaisessa vaativassa kansainvälisessä harjoituksessa, Oittinen kuvailee osallistujajoukkoa.

MPK:n aktiivikouluttajat tuovat ammattitaitonsa, kokemuksensa ja aikansa MPK:n kyberkoulutuksen monipuoliseen kehittämiseen ja toteuttamiseen. MPK Etelä-Suomen koulutuspäällikkö Kim Malmberg kertoo kouluttajien panostavan reservin kyberosaamiseen myös kalustolla.

— Locked Shields -harjoituksessa käytettiin sekä MPK:n että osallistujien omaa kyberkalustoa. MPK:n kyberkoulutuskalusto on saatu lahjoituksina ja MPK ottaa mielellään vastaan uusia lahjoituksia kyberkoulutustoiminnan tehostamiseksi, uudistamiseksi ja laajentamiseksi, Malmberg toteaa.

Toimiva kyberpuolustus on monien tekijöiden summa

Harjoituksessa siniset eli puolustavat joukkueet puolustivat tuhansia virtualisoitua järjestelmiä yli neljätuhatta hyökkäystä vastaan, kertoi Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskus CCDCOE:n kyberharjoitusten johtaja Carry Kangur lopputilanteissaan. Jokaisen joukkueen oli paitsi pidettävä toistasataa tietojärjestelmää käynnissä, selvittävä myös raportoinnista, strategisesta päätöksenteosta, vastustajan infor-

MPK:n toiminnasta tuttuja aktiivireserviläisiä sisältänyt Suomen joukkue sijoittui toiseksi kansainvälisessä Locked Shields 21 -harjoituksessa. Kuva: NATO CCDCOE

maatiovaikuttamisesta sekä tutkinnallisista, oikeudellisista ja mediakysymyksistä. Menestys vaati yhteiskunnan eri alojen edustajilta vahvaa yhteispeliä. — Kansallisten tietojärjestelmien keskinäisriippuvuuksien ymmärtäminen on keskeistä, kun puolustetaan kansakuntaa massiiviselta kyberhyökkäykseltä, Kangur kuvasi. Locked Shields on järjestäjänsä mukaan maailman suurin ja monimutkaisin kansainvälinen niin kutsuttu live fire -kyberpuolustus-

harjoitus, eli harjoituksessa puolustajat torjuvat vastustajajoukkueen aidonkaltaisia kyberhyökkäyksiä. Harjoitusten järjestäjä on Naton kyberpuolustuksen osaamiskeskus (The NATO Cooperative Cyber Defence Centre of Excellence, CCDCOE). Toteutukseen osallistuu osaamiskeskusten lisäksi joukko eri maiden puolustusviranomaisia, tutkimuslaitoksia ja IT-alan yrityksiä.

Nousujohtainen koulutus vie vaativiin harjoituksiin

Kansainväliset koulutustapahtumat ja live fire -harjoitukset ovat kyberturvallisuuskoulutuksen vaativimpia tapahtumia. Kyberturvallisuudesta kiinnostuneille on tarjolla monipuolista koulutusta, joka etenee kaikille soveltuvasta perustason kybertietoudesta yksityiskohtaisempiin ja vaativampiin kokonaisuuksiin. Nousujohtaisen koulutuspolun kautta voi kouluttautua huipputason

harjoituksiin saakka. — Uusien henkilöiden saaminen mukaan niin peruskursseilla kuin vaativimmissakin harjoituksissa on meille tärkeää, jotta alan osaaminen leviäisi mahdollisimman laajalle. Tällä pystytään yhdessä kehittämään Suomen kyberpuolustuksen kyvykkyyksiä, Tero Oittinen tiivistää.

Kyberturvallisuuskoulutukseen voit tutustua MPK:n nettisivuilla.

Mpk:n tarkka-ammunnan koulutusohjelma 2020

Vuoden 2019 alussa asetettiin työryhmät valmistelemaan koulutusohjelmien uudistusta. Tavoitteena oli yhdenmukaistaa nousujohdeinen koulutus eri maanpuolustuspiireissä ja ennen kaikkea suunnata sotilaallisia valmiuksia palveleva koulutus paremmin puolustusvoimien tarpeita vastaavaksi. Tarkka-ammunnan ja sotilaspoliisikoulutuksen osalta vastuu annettiin Pohjanmaan maanpuolustuspiirille. Ensimmäinen versio tarkka-ammunnan ohjelmasta valmistuikin jo saman vuoden maaliskuussa. Ohjelmaa pilotoitiin vuoden 2019 ja 2020 kurssilla sekä tehtiin palautteiden mukaisia tarkennuksia. Tavoitteisiin pääsemiseksi todettiin tarvetta siirtää osa koulutuksesta pidettäväksi etänä niin, että viikonloppu voidaan käyttää käytännön harjoituksiin. Koronapandemia vauhditti siirtymistä ja muutos tapahtui tämän vuoden alussa. Alkuvuodesta puolustusvoimat sai myös tarkistettua koulutusohjelman ja siihen tehtiin hienosäätöä. Vahvistettu Tarkka-ammunnan koulutusohjelma 2020 julkaistiin tämän vuoden huhtikuussa.

Tarkka-ammunnan peruskurssi muodostuu kolmesta kolmen vuorokauden kurssista, jotka on nimetty Tarkka-ammunta 1, 2 ja 3 -kurseiksi. Kolmoskurssi sisältää tasokokeen. Kolmoskurssin ja sen tasokokeen hyväksytyt suorittaneet voivat osallistua tarkka-ammunnan jatkokurssille. Yksittäinen kurssi sisältää yhden illan etäjakson Teamsilla, itseopiskelua PVMoodlessa

Luodin lähtönopeuden mittaus Doppler-tutkalla.
Kuva: Pauli Salo

ja kahden päivän lähijakson.

Uuden koulutusohjelman mukaisia kouluttajakursseja on järjestetty tänä- ja viimevuonna. Kouluttajakurssille on otettu sellaisia alan harrastajia, joilla on usean vuoden kokemus tarkka-ammunnasta ja jotka ovat suorittaneet MPK:n kouluttajakurssin. Kurssilaiset ovat olleet useasta maanpuolustuspiiristä. Kurssi on sisältänyt etäopiskelua, lähijakson ja näyttökokeen jollakin tarkka-ammuntakurssilla.

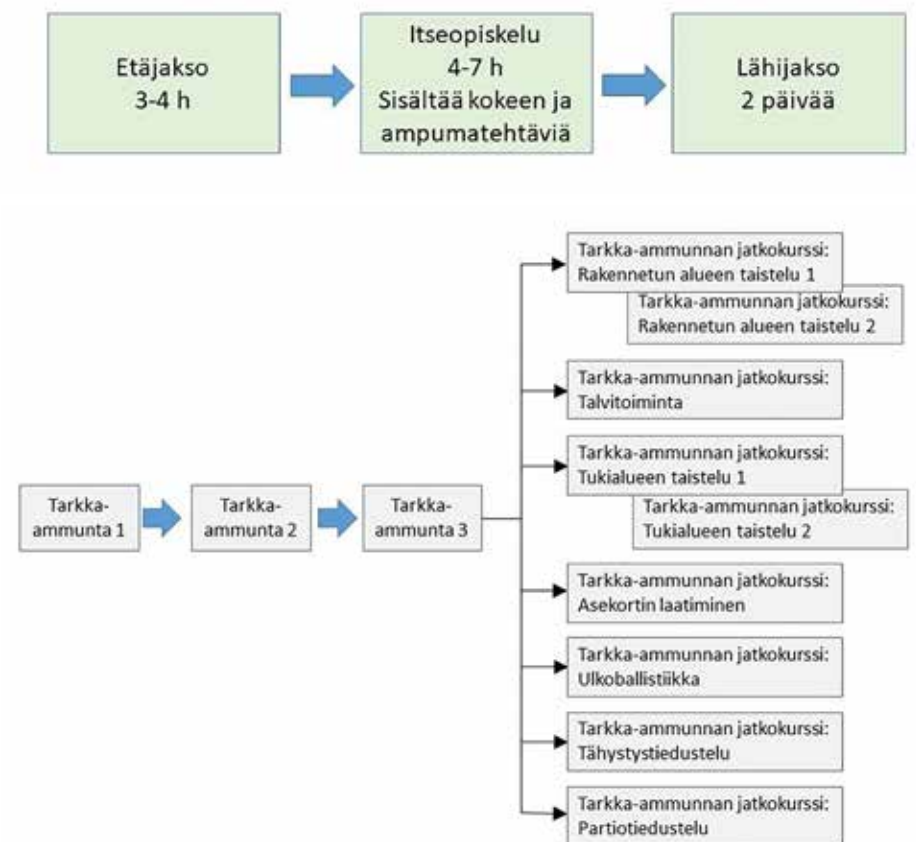
Tarkka-ammuntakurssilla käytetään kurssilaisten omia aseita ja ampumatarvikkeita. Yksittäinen kurssi voidaan toteuttaa kiväärillä tai pienoiskiväärillä. MPK Pohjanmaa on järjestänyt tänä vuonna neljä Tarkka-ammunta 1 -kurssia.

Näistä kolme on toteutettu kiväärillä ja yksi pienoiskiväärillä. Tarkka-ammunta 2 -kurssia on pidetty kolme, joista yksi pienoiskiväärillä. Syyskuun aikana pidetään vielä Tarkka-ammunta 3 -kurssi ja loppuvuodesta kaksi jatkokurssia.

Tarkka-ammunta 1 ja 2 -kurseille on osallistunut tänä vuonna 220 henkilöä. Pohjanmaan tarkka-ammuntakurssit ovat täyttyneet yleensä muutaman päivän sisällä avaamisesta. Tyypillinen kurssilainen asuu yli 250 kilometrin etäisyydellä koulutuspaikasta. Suuri kiitos kurssien laadusta kuuluu tietysti vapaaehtoisten kouluttajien joukolle, joka käyttää omaa vapaa-aikaansa vapaaehtoisen maanpuolustuksen hyväksi. Koulutuskaluston osalta kiitokset menevät

Pohjanmaan Tarkka-ampujille. Kurssilla on voitu käyttää useiden kymmenien tuhansien eurojen arvoista kalustoa, joita ovat esimerkiksi tähystyskaukoputket, lähtönopeustutkat, maalilaitteet ja sääasemat.

Pauli Salo

Jos metsään haluat mennä nyt, takuulla yllätyt

– sammaleita mylläämässä olivat tänä syksynä TA1- ja TA2-kurssilaiset

Katson kiväärini kiikaritähmäimen läpi edessäni levittyvää metsää. Makaan aloillani matalassa kuopassa mustikanvarpujen keskellä. Metsä on hiljainen, vain tuuli kahisuttaa puiden latvoja. Aamuaurinko siivilöityy lehvästön läpi ja heittää varjoja kankaalle. Ympäristön seesteisyys saa helposti aikaan valheellisen rauhallisuuden tunteen, sillä tässä hiljaisuudessa viholliset ovat lähestymässä meitä. Meidän tehtävämme on paikallistaa heidät – ja pysäyttää eteneminen. Silmäni tuntuvat rasittuneilta. Näkökenttäni on kapea kiikaritähmäimen läpi.

Uskaltaisinko kohottaa huoman ja tähystää maastoa paljain silmin? Kohotan hitaasti päätäni varpujen joukosta. Vähän kerrallaan. Ei äkkinäisiä liikkeitä. Rauhasa. Toivottavasti naamiointini rikkoo tarpeeksi kallon muotoa, etten erotu taustasta. Jostain kantautuu rasahdus, joka rikkoo metsän tyyneyden. Kuin oksa olisi katkennut. Jähmetyn liikkumattomaksi. Hengitän hiljaa. Silmäkulmastani näen sivusuuntaista liikettä edessä olevan kumpareen luota, aivan liian läheltä tähystyspaikkaani. Ehdinkö aseeni taakse tarkistamaan asian ennen kuin....

”Aika loppui!” kuuluu kouluttajan huuto. Kaksisuuntainen etenemisharjoitus on päättynyt.

Elo- ja syyskuussa Vaasassa järjestettiin uudenlaiset Tarkka-ammunta 1- ja Tarkka-ammunta 2 -kurssit. Molempiin kurssisiin kuului uutena osiona etäopiskeluosuus. Etäopiskelu sisälsi etälunnon Teamsin kautta ja itsenäisesti opiskeltavia asiakokonaisuuksia PV-Moodlessa, jossa oli lisäksi myös harjoituskoe ja kurssiin liittyviä etäampumatehtäviä. PV-Moodlesta saattoi myös tulostaa kurssilla ja omaehtoisessa harjoittelussa tar-

vittavia materiaaleja.

TA1-kurssin etäluento järjestettiin viikkoa ennen kurssin lähijaksoa. Etälunnona käytiin läpi mm. tarkka-ampujan vaatimuksia, valintaa ja käyttöä sekä kalustoa ja välineitä. Lisäksi luennolla käsiteltiin myös tuliasemaa ja ballistiikan perusteita. Itseopiskelu PV-Moodlen materiaaleista ja etälunnon osallistuminen auttoivat kurssin harjoituskokeen tekemisessä. Etänä opittuja asioita sovellettiin sitten käytäntöön kurssin lähijaksolla. Koronarajoitukset huomioiden kurssilaiset jaettiin pienempiin ryhmiin, mikä mahdol-

listi yksilöllisen ja kurssilaiset huomioon ottavan opetuksen. Kouluttajat olivat asiantuntevia ja osaavia ja auttoivat tarvittaessa rastiin suorituksessa. Yhteishenki ryhmissä ja ryhmien välillä oli todella hyvä.

TA1-kurssin molemmat lähipäivät, lauantai ja sunnuntai, olivat täyttä asiaa. Kurssin laaja sisältö oli jaettu useampaan, yhtä aikaa pyöritettyyn rastiin. Osa rasteista oli ampumaradalla, osa läheisellä ulkoalueella. Kurssilaiset kävivät läpi esimerkiksi tähtäinkaukoputken säätöä ja huoltoa, tähtäinkaukoputken milliradiaanien

määrittämistä ja etäisyyden mittausta kaukoputkilla. Kurssilaiset harjoittelivat myös tarkka-ampujaparin työskentelyä, erilaisia ampuma-asentoja, tuliasemakortin piirtämistä – ja tietysti ammuntaa.

Kurssilla pääsi ampumaan paljon! Aseiden kohdistus tarkastettiin heti ensimmäisenä päivänä, joten ampumarasti sujuivat ongelmitta. Opetetuista erilaisista ampuma-asennoista myös ammuttiin eikä vain kuivaharjoiteltu. 300 metrin ampuminen oli kurssin odotettu kohokohta. Testiammunta 2:n harjoittelu vahvisti (ennestään) ampu-

Etäisyyksien mittausta harjoiteltiin TA-pareittain ulkoilualueella.

TA2-kurssi harjoiteltiin kartasta suuntien ja etäisyyksien mittausta erillisellä rastilla.

ma-asentojen treenaamisen tarpeellisuutta ja antoi kurssilaisille palautetta omasta osaamisestaan. Kaikki ampumarastit toteutettiin turvallisesti ja sujuvasti. Kivana extrana oli luotien lähtönopeuksien mittausta, joista kurssilaiset saivat arvokasta dataa itselleen. TA1-kurssille voi mennä tarkka-ammuntaa tuntemattakin, sillä kurssilla käydään läpi perusteita. Tosin edes hieman aiheeseen etukäteen tutustuneena kursista saanee irti vieläkin enemmän.

TA2-kurssi järjestettiin pari viikkoa myöhemmin syyskuussa. Kurssilla oli sama rakenne: etäluento Teamsissä, PV-Moodlessa itsenäistä etäopiskelua, harjoituskoe ja etäampumatehtäviä sekä lähijakso Vaasassa. Etäluennon aiheina oli mm. koordinaatit ja suunnan mittausta, erilaiset etenemistavat, naamiointi ja aseiden äänenvaimennus. Osa TA1-kurssin asioista syvennettiin tällä kurssilla. Kurssin lähijakso rakentui samaan tapaan kuin ensimmäisen kurssin, eli päivät olivat täynnä olennaista ja kiinnostavaa asiaa sekä ampumaradalla että ulkoilualueella olleilla eri rasteilla. Kurssilaiset perehtyivät pienissä ryhmissä tällä kertaa esimerkiksi 5 milliradianin taistelutähtäimeen, etäisyyden mittaukseen aseiden optiikalla, kolmijalan käyttöön ja etenemistapoihin käytännössä. Ulkoilualueen metsissä harjoiteltiin pikatuliaseaman valmistamista ja naamiointia, etäisyyden mittausta eri tavoin ja etenemistä huomaamattomana. Muutama epämääräinen pensaikko saattoi osoittautua hyvin naamioituneeksi kurssilaisiksi.

Ja totta kai tälläkin kurssilla ammuttiin! Lauantaina oli testiampunta 2:n ”kenraaliharjoitus”, joka toteutettiin yksilösuorituksina, ja 300 metriin ampumista. 5 mrad taistelutähtäintä testattiin tietysti myös käytännössä. Sunnuntaina kurssilaiset harjoittelivat testiampunta 3:a, josta sai jälleen kerran arvokasta tie-

toa siitä, mitä tulisi itsenäisesti treenata. Sunnuntaille oli varattu myös varsinaista herkkua eli 400 metriin ja 575 metriin ampumista. Pitkälle ampuminen päättyi

kurssilaisten yhteislaukaukseen. Tälläkin kurssilla kouluttajat olivat asiantuntevia ja osaavia, ja kurssin yhteishenki oli todella hyvä ja

kannustava. **Kumpikin kurssi oli antoisaa kokemus.** Teorian soveltaminen käytäntöön vahvisti oppimista, ja toistot toivat varmuutta asian

omaksuamiseen. Kurseilla toteutettuja harjoituksia voi ja kannattaa ottaa osaksi omaa treeniä, jotta voi ylläpitää oppimaansa asiaa ja kehittyä eteenpäin. Seuraa-

va kurssia odotellessa!

Teksti: Hanna Hohtari

Kuvat: Pauli Salo

Erilaisia ampuma-asentoja tarvittiin testiampunta 2:ssa.

575m ammunta

Reservin osaaminen korostuu uudistuvissa paikallisjoukoissa

9.9.2021 julkaistu Valtioneuvoston puolustusselonteko koostaa Suomen puolustuksellisen turvallisuuspoliittisen toimintaympäristön, tiiviin kuvauksen puolustuksen nykytilasta, sekä pääpainopisteet tulevien vuosien puolustuskyvyn ylläpitoon ja kehittämiseen. Puolustusselonteko korostaa varautumisen tärkeyttä laaja-alaisesti, sekä kykyä vastata laaja-alaiseen vaikuttamiseen. Suomen puolustusratkaisu perustuu koko maan puolustamiseen, mikä on mahdollista vain laajasti toteutettavan yleisen asevelvollisuuden ja laajan koulutetun reservin kautta.

Selonteon mukaisesti Puolustusvoimien sodan ajan joukot jaetaan jatkossa käyttöperiaatteen mukaan operatiivisiin joukkoi-

hin ja paikallisjoukkoihin. Operatiivisia joukkoja hyödynnetään eritoten nopeatempoisissa tehtävissä ja painopistealueilla. Paikallispuolustuksesta kehitetään koko maan kattava sotilaallisten suorituskykyjen kokonaisuus, jolloin paikallisjoukkojen valmiutta ja niiden varustusta kehitetään. Joukkojen kehittäminen luo laajoja mahdollisuuksia reserviläisten koulutuksen, siviiliosaamisen sekä paikallistunteumuksen hyödyntämiseksi suomalaisessa puolustusjärjestelmässä.

Suomen Reserviupseeriliitto pitää selonteossa esitetyjä kehitystoimenpiteitä kannatettavina. Samalla kun puolustusjärjestelmää kehitetään ja reservin osaamisen hyödyntämistä tehostetaan, on syytä hu-

mioida tämän luovan uusia vaateita Puolustusvoimien ja reserviläisten väliselle yhteydenpidolle, osaamisen tunnistamiselle, sekä reserviläisten omaehtoiselle osaamisen ylläpidolle. Jotta yhteydenpito voidaan varmistaa tehokkaasti, Puolustusvoimien ja reserviläisten välinen perusasiointi tulee saada toteutettua jatkossa sähköisesti. Samalla henkilöiden varaamista eri viranomaisten ja poikkeusolojen tehtäviin olisi tarpeen hallinnoida ns. varaamisrekisterin kautta, jotta kokonaisturvallisuuden näkökulmasta voidaan tiedostaa henkilöiden sijoittuminen ja varaukset eri turvallisuusviranomaisten tehtäviin.

Reservin osaamisen näkökulmasta on varmistettava riittävät reservin kertaus-

harjoitusmäärät ja vapaaehtoisen harjoitustoiminnan mahdollisuudet. Samalla on varmennettava Puolustusvoimien omien resurssien riittävä osaaminen sekä henkilöstömäärä, joka on kohdennettu reservin hyödyntämiseen. Suomen Reserviupseeriliitto näkee, että yhdistettynä Laivue 2020- ja HX-hankkeiden henkilöstömäärä- ja osaamisvaateisiin, esitetyt kehitystoimet saattavat olla haasteellisia toteuttaa nyt esitetyllä vähittäisellä 500 henkilön henkilöstömäärälisäyksellä Puolustusvoimissa.

10.9.2021

Aaro Mäkelä
Yliuutnantti (res)

Suomen Reserviupseeriliiton
puheenjohtaja.

Kriisijohtamisen seminaari 30.10.2021

KRIISI-
JOHTAMINEN
Tuusula | 30.10.2021

Yhteistyössä

RUL järjestää yhdessä Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen kanssa Kriisijohtamisen seminaarin lauantaina 30.10. Seminaarin tavoitteena on kehittää osallistujan valmiutta, kykyä ja osaamista organisaationsa kriisijohtamisessa. Kriisijohtaminen on järjestyksessään kymmenes johtamisen teemaseminaari. Seminaari on samalla yksi

RUL 90 -juhlavuoden tapahtumista
Seminaari on tarkoitettu
• MPK:n jäsen- ja yhteistyöjärjestöjen johtamis- ja varautumistehtävissä oleville henkilöille ja
• Turvallisuus- ja varautumistehtävissä toimiville virkamiehille sekä
• Huoltovarmuuskriittisten yritysten johdolle ja turvallisuusjohdolle.

Seminaarissa perehdytään korkeatasoisten alustajien avulla mm. johtamiseen kriisissä, tilannekuvaan sekä viestintään kriisitilanteissa. Lisäksi päivän aikana kuullaan ajankohtaisesta Afganistanin tapahtumien vaikutuksesta maailman turvallisuustilanteeseen.
Tilaisuus järjestetään ns. hybridiseminaarina eli se

striimataan. Paikan päälle Tuusulaan otetaan sen verran kurssilaisia mitä koronamääräykset sallivat.

Lisätietoja, alustava ohjelma ja ilmoittautuminen MPK:n nettisivujen kautta.

Talkootyö – ampumaharrastajien vahva ase

Työt etenivät johdetusti ja vapaaseen, mutta ripeään tahtiin. Sadekin vähän uhkaili. Kuva: Jouko Liikanen

Kymmenisen vuotta sitten ylivieskalaiset reserviläiset ja muut ammannaharrastajat joutuivat kasvokkain ympäristöongelman kanssa, nimittäin uuden ampumaradan rakentaminen keskeytyi ympäristöluvan moniportaiseen haku/lausuntoprosessiin ja maanomistuksen epäselvyyksiin. Ampumaratayhdistyksen koki muutoksia tällä välin – myönteiseen suuntaan. Tarve oli ratkaista käytännön ongelmat, taata ampumamahdollisuuksien jatkuminen ja edistää varsinkin reserviläisten kilpailutoimintaa tukevia ratkaisuja. Yhdistyksen uusi hallitus pisti tuulemaan ja jälkeä on syntynyt.

–Viisi-kuusi vuotta sitten uudet ympäristölain muutokset ja ampumaradoille asetetut tiukennetut suojavaatimukset toteutusajankautuineen pakottivat jälleen ryhtymään toimeen, summasi **Sami Pokki**, Ylivieskan Ampumaratayhdistyksen nykyinen puheenjohtaja ja aktiivinen reserviläinen. – Välttämättömiä siivous- ja kunnostustalkoita on pidetty säännöllisesti aikaisemminkin, mutta tämä meluvallien ja -esteiden rakentaminen vaatii isompia panostuksia rahallisesti, materiaalisesti ja myös miestyövoiman osalta; tekeviä käsiä tarvitaan.

–Paljon on jouduttu toimettomina odottamaan, kun asia kerrallaan on ollut lausuntokierroksella, on annettu tietoja ampumaradan käyttömääristä ja laukauksista, toimitettu karttoja ja määritelty koordinaatteja, kuunneltu lähistön asukkaita ja tehty ääni- ja myrkytymittauksia. Poliisi- ja ELY-hallinnolle on annettu vaaditut selvitykset; kaikki nämä toimenpiteet ovat edellytyksenä ympäristö- ja toimintaluville, täsmensi Pokki.

Ympäristöluvasta ja sen tarpeesta säädetään ympäristönsuojelulaisissa ja asetuksissa. Ympäristöluva tarvitaan toimintaan, josta

saattaa aiheutua ympäristön pilaantumisen vaaraa tai kohtuutonta rasitusta naapurustolle. Ulkona sijaitseva ampumarata on tällainen. -Ympäristöministeriö-

Ylivieskan ampumarata on ns. alueampumarata, oman talousalueensa suurin ja monipuolisin rata. Siksi-pä kaupunki onkin tullut vastaan monissa lupia ja lausuntoja koskevissa ratkaisussa ja on muutenkin tukenut rata-asian eteenpäin viemistä, käytännön esimerkkinä on toimittanut paikalle mm. kaiken meluaitojen rakentamisessa tarvittavan puutavaran.

–Täällä on tehty kaikki mahdolliset maaperä-, myrky- ja virtausmittaukset. Näillä trap- ja skeetratojen meluaidoilla on tarkoitus pienentää meluhaittoja vajaan kilometrin päässä sijaitsevan Huhmarlammen vapaa-ajanalueen alueella, alle 60 desibelin pitäisi päästä, kertoi työnjohtajana ja rakennusmestarina toimiva **Veikko Suihkonen**. – Teemme tähän trapradalle 20 metrin ja skeetradalle 40 metrin pituiset korotetut meluaidat, niiden sektori on mitattu tarkalleen sinne lammen suuntaan, kertoi työnjohtaja Suihkonen, aktiivinen reserviläinen hänkin. –Vanhoja rakenteita hyödynnetään, samoin kierrätettävää puuta, vaikka Ylivieskan kaupungilta on saatu uutta puutavaraa.

Mittatarkkaa työtä teki myös käsistään taitava **Janne Suominen** vatupassin ja naulaimen kanssa. Kalajokilaakson Reserviupseerikerhossa vaikuttava reservin majuri totesi yksikantaan, että velvollisuudentunne oli päällimmäisenä hänen päätökselleen lähteä mukaan talkoisiin. –Täällä löytyy jokaiselle tekemistä ja onhan tämä vaihtelua kotitöihin verrattuna, lohkaisi kompressoria siirtämässä ollut mies. Huoltorakennuksen pihapiirissä oli kierrätettävää puutavaraa käsittelemässä

Annina, Lakeuden Somottajien jäsen. Vapaaehtoisuuden maanpuolustuksen kursseilla mm. sotilaspedagogiikkaa opiskellut ja vapaaehtoisessa pelastuspalvelussa (Vapepa) ryhmänjohtajana ja kouluttajana kokemusta hankkinut nuori nainen arvostaa yhteisiin asioihin sitoutumista. – Ampumaharrastus sopii niin naisille kuin miehillekin, vaatii keskittymistä ja tarkkuutta. Täällä yhdessä harjoittellessa oppii parhaiten, ja talkoissa oleminen on muutenkin hyödyllistä, yhteisten asioiden tekemistä, olivat Anninan tuntemukset talkoolauantain annista.

Koskelan metsästysseuran edustaja kertoi lautoja kantaessaan, että heillä oli kokouksessa tehty päätös, että kaikki jäsenet maksavat ylimääräisen 5 € summan ampumaradan toiminnan kehittämiseen.

Arto Hautala, Ylivieskan alueampumaradan rata-vastaava tietää tilanteen, edessä on vielä mittavat maansiirtotyöt, kun 150 m kivääriradan vasenta maavallia täytyy kohottaa kahdella metrillä. Se ehto on täytettävä toimintaluvan saamiseksi. – Se on ensi kesän urakka, ja seuraavana vuonna sitten ajetaan SRA-radan rakenteisiin 12 000 kuutiota maata, ja se konetyö maksaa. Meillä on kuitenkin mahdollista saada urakkaan kehittämisavustusta ELY/Rieskaliederin tms. kautta, kun teemme itse talkoilla osan työstä, totesi itekin SRA-harrastaja ja kilpailuissa hyvin sijoittunut reserviläinen ja Lakeuden Somottajien aktiivi. – Paperityötä riittää vielä, lisäsi Hautala, sen hoitamisesta täytyy antaa kiitosta ja tunnustusta Pokin Samille, joka on pyörittänyt sitä rulljanssia!

Syyskuun 10.-12. päivien välisenä viikonloppuna Huhmarissa oli mukana talkoolaisia tietyvästi kaikista a-ratayhdistyksen jäsenyhdistyksistä, keskimäärin 10 henkeä per päivä. Sievistä

Perjantain ja lauantapäivän talkoiden lopputulos oli trapradan valmis meluaita, ja tässä näkyvän skeetradan rakenteiden viimeistely tehtiin sunnuntaina. Enää maalausta ja tukiharusten asennusta vaille valmis työ, projektin aikataulus toimii. Kuva: Sami Pokki

saapunut **Timo Hietala** käytti tottuneesti moottorisahaansa aitarunkoon lovitukseen tehdessään ja kehui hyvää henkeä omassa Lakeuden Somottajat-seurassa ja muiden yhteistyöseurojen kanssa. –Täällä puhalletaan yhteen hiileen! Hietalan ja **Ville Alahäivälän** kanssa samassa tiimissä avustanut Ylivieskan Reserviläisten pitkäaikainen puheenjohtaja **Esa Isokoski** arvosti myös talkootyön merkitystä ja arvoa. –Tämä vaatii paljon ihmistyötä,

mutta mukavahan täällä on olla aikaansaavassa ja samanhenkisessä porukassa, oli reservin sotilasmestarin arvio päivän saavutuksista. Ylivieskan Ampumaratayhdistyksen puheenjohtaja Sami Pokki summaa vielä rataprojektin nykytilaa: –Olemme sikäli aikataulusella, että saamme haulikkoratojen toiminnalliset melusuojarakenteet valmiiksi suunnitelman mukaan, ja työtä jatketaan vuonna 2022 kivääriradan maavallin kohottamisella.

Seuraavana vuonna on vuorossa SRA-rata. Ratalupa on, mutta rahoitus ei, eli se vaatii vielä oman rahoituksen.

Ja – niin kuin talkoissa tapana on, myös ruokahuolto pelasi. Radan ampujienmajan takassa saattoi paistaa makkaraa, ja muuta ruokaa ja juomaa oli riittävästi, uuden sadon omeniakin jälkiruuksi.

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Oulusta viikonlopuksi vanhalle kotipaikalleen saapunut, riista- ja hirvimieheksi tunnustautunut, **Olli-Heikki H.** sirkkelöi mittatarkkaa lautaa valmiiksi työparille, joka sitten naulasi ne aikaisemmin pystytettyihin tukikehiköihin. Kuva: Jouko Liikanen

Työnjohtokin osallistui koko ajan varsinaiseen rakentamiseen. **Veikko Suihkonen** on kantanut vastuun käytännön töitten suunnittelusta ja rakennusteknisistä ratkaisuista. Kuva: Jouko Liikanen

Viestintä on tärkeä osa paikallispuolustusta

Maavoimat 4.9.2021

Tämän päivän konfliktit eivät ole enää samankaltaisia kuin Suomen edelliset sodat vuosikymmeniä sitten. Nykyään taisteluita käydään yhä enemmän muualla kuin taisteluhaidoissa. Nykyaikaisissa konflikteissa viestintä on noussut aiempaa suurempaan rooliin. Mitään yhtenäistä rintalinjaa on vaikea hahmottaa, sillä taisteluita käydään myös ihmisten mielissä. Puhutaan hybridisodankäynnistä, minkä yhtenä tärkeänä osana on informaatiovaikuttaminen. Kriisitilanteessa vihollinen pyrkii kaikin mahdollisin keinoin kylvämään väärää tietoa konfliktin todellisesta tilasta. Nykyisellä nettiaikakaudella väärän tiedon syöttäminen on kohtuullisen helppo ja myös kustannustehokas tapa nakertaa uskottavaa puolustusta.

Monenlaisia väärää tietoa pystyy levittämään nopeasti, ja ihmisten luontainen uteliaisuus saa huhut liikkeelle. Väärä tieto suurista määristä kaatuneita sotilaita, tai taistelujen lomassa syntyneistä siviiliurheista on vain jäävuoren huippu. Informaatiovaikuttamisen keinoin puututaan myös kansalaisten arkisiin asioihin, kuten tietoon ruuan loppumiseen kaupasta tai juomaveden saastumisesta. Väärä tieto ruokkii epävarmuutta, nakertaa kansalaisten uskoa puolustukseen ja siihen, että maamme selviää kriisistä. Ilman oikeanlaista ja totuudenmukaista viestintää hybridisodankäynti luo epävarmuutta myös

taistelevissa joukoissa.

Tehtävä on tukea pataljoonaa Paikallispataljoonan viestintäryhmän tehtävä on tukea pataljoonaa sen tehtävissä. Ryhmän tehtävä on ennen kaikkea toteuttaa operatiivista viestintää, seurata mediakenttää tukea Maavoimien viestintää sekä torjua disinformaatiota eli virheellisen tiedon ja huhujen levittämistä. Viestintäryhmä toimii myös tiedustelun apuna. Operatiivisella viestinnällä tarkoitetaan totuudenmukaista ja mahdollisimman reaaliaikaista viestintää liittyen operatiiviseen toi-

mintaan. Kansalaisia voidaan esimerkiksi kehottaa välttämään tiettyjä kaupunginosia, missä on havaittu vihollistoimintaa, tai pyytää heiltä havaintoja epäilyttävästä toiminnasta. Operatiiviseen viestintään kuuluu myös kertoa totuudenmukaisesti mahdollisista välikohtauksista, jotta väärää tietoa ei pääse leviämään kansalaisten eikä myöskään paikallisjoukkojen keskuudessa. Totuuden kertominen on paras tapa torjua disinformaation leviämistä kansalaisten ja omien joukkojen keskuudessa. Viestintäryhmän tehokas toiminta edellyttää jatku-

vaa seuranta, mutta myös yhteistyötä viranomaisten ja median kanssa. Paikallisella tasolla viestintäryhmä on työkalu viranomaisviestinnän ja tarvittaessa muiden toimijoiden viestinnän yhteensovittamiseen. Viestintäryhmässä vain ammattilaisia Paikallispataljoonan viestintäryhmään kuuluu viestintäalan ammattilaisia toimittajista ja tietoteknisiin osaajiin. Asiantuntijoista koostuvan ryhmän etu on se, että ryhmän jäsenillä on jo valmiiksi olemassa olevia kontakteja ennen kaikkea mediaan, mutta myös eri viranomaistahoihin. Myös jo valmiiksi harjaan-

tunut tapa seurata mediaa sekä viranomaisviestintää nopeuttaa ja siten edesauttaa ryhmää tehtävässään. Tietotekninen osaaminen nousee puolestaan arvoonsa siinä vaiheessa, kun tehdään kattavaa mediaseuranta yli viranomaisrajojen. Tämän takia viestintäryhmässä on hyvä olla toimittajien lisäksi myös teknisiä osaajia, jotta ryhmä pystyy työskentelemään mahdollisimman tehokkaasti toimintaympäristössään. Ammattitoimittajat ovat myös tottuneet työskentelemään vaihtelevissa, haastavissakin, olosuhteissa. He osaavat tuottaa tekstiä, valokuvata ja videoita. Myös

verkkomaailma on tuttu toimintaympäristö ryhmän jäsenille, joten mediaseuranta ja myös sosiaalisen median seuranta onnistuvat suhteellisen helposti. Tässä kuvastuvat Suomen asevelvollisuusarmeijan hyödyt. Sodanajan joukkoihin sijoitetaan alan ammattilaisia, jolloin kriisitilanteessa reservistä kätkeävät henkilöt ovat jo valmiiksi harjaantuneita omaan tehtäväänsä. Tämä ei koske ainoastaan viestintää, vaan myös yleisellä tasolla reserviläisten käyttöön perustuvaa puolustustamme.

Kenraali Kivinen: modernin teknologian kärkisuorituskyvyt ja laaja reservi yhdessä muodostavat toimivan kokonaisuuden

Puolustusvoimat
20.9.2021 TIEDOTE

Puolustusvoimain komentaja, kenraali Timo Kivinen nosti esille erityisesti paikallispuolustuksen uudistamisen sekä laaja-alaisen vaikuttamisen 237. valtakunnallisen maanpuolustuskurssin avajaisissa Helsingissä 20.9.2021. Viimeaikaiset kriisit ja turvallisuustapahtumat korostavat itsenäisen puolustuskyvyn merkitystä. Meidän suomalaisten vastuulla on ylläpitää maamme puolustusvalmius ja kriisinsietokyky pahimpienkin kriisien varalle, totesi Kivinen. Syyskuun alkupuolella julkaistussa Valtioneuvoston puolustusselonteossa

linjataan Suomen puolustuskyvyn ylläpidon ja kehittämisen päälinjat tällä vuosikymmenellä. Yhä monitahoisemmat uhat vaativat niin moderniin teknologiaan perustuvia korkean valmiuden suorituskykyjä kuin asevelvollisuuteen perustuvaa laajaa reserviä. Kenraali Kivinen nosti esille selonteosta erityisesti paikallispuolustuksen uudistamisen.

- Uudistuksen myötä paikallisjoukkojen tehtäväkenttä laajenee ja vaatimustaso nousee, minkä lisäksi viranomaisyhteistyön merkitys ja reserviläisten rooli korostuvat poikkeusoloihin varautumisessa. Uudistus vahvistaa kykyämme ennaltaehkäistä ja torjua myös

laaja-alaista vaikuttamista koko maan alueella. Laaja-alaisen vahingollisen vaikuttamisen keinovalikoima ei rajoitu ainoastaan perinteiseen sotilalliseen voimankäyttöön. Nykymaailmassa diplomaattinen, taloudellinen, informaatio- ja kybervaikeuttaminen arkipäiväistyvät. Keinovalikoiman kasvussa yhteiskunnista tulee entistä haavoittuvaisempia. - Käytännön arki on yhä riippuvaisempaa sähköstä, informaatiosta ja digitaalista järjestelmistä – nämä vain esimerkkeinä mainiten. Suomen kokonaisuus turvallisuuden malli on konseptina hyvä vastine laaja-alaista vaikuttamista vastaan.

Ruska 21 -harjoituksessa mukana 50 lentokonetta ja 3 300 sotilasta

Ilmavoimat järjestää Ruska 21 -ilmaoperaatioharjoituksen 4. 9.10.2021. Puolustushaaran vuoden pääsotaharjoitukseen osallistuu 50 lentokonetta ja noin 3 300 henkilöä eri puolilla Suomea. Myös Ruotsin ilmavoimat on mukana harjoituksessa.

Ruska 21 on Ilmavoimien vuoden 2021 merkittävin harjoitus, jonka tavoitteena on ylläpitää ja kehittää Suomen ilmapuolustuksen valmiutta. Kaikki Ilmavoimien joukko-osastot ovat mukana harjoituksessa, joka näkyy ja kuuluu suuressa osassa maata. Tänä vuonna Ruskan painopiste on Karjalan ja Satakunnan lennostojen reserviläisten, kantahenkilökunnan ja varusmiesten kouluttamisessa.

Ruska 21 -harjoituskokoonaisuudessa on mukana yhteensä noin 3 300 henkilöä, joista 1 500 on reserviläisiä. Harjoitukseen osallistuvat lentokoneet jakautuvat ilmapuolustustehtäviä harjoitteluun ja harjoitusvastustajaa kuvaavaan joukkoon. Koneet tukeutuvat Ilmavoimien liikkuvan taistelutavan mukaisesti useille lentopaikoille eri puolilla Suomea.

Ilmavoimat valvoo ja turvaa Suomen ilmatilaa 24/7 ympäri vuoden. Ruska 21 -harjoituksessa kantahenkilökunta, reserviläiset ja varusmiehet harjoittelevat poikkeusolojen tehtäviään käytännössä. Ruskan kaltaiset kaikki ilmaoperaation osatekijät sisältävät harjoitukset ylläpitävät ja kehittävät Ilmavoimien valmiutta toimeenpanna vaativia ilmaoperaatioita laajaa tukikohtaverkkoa hyödyntäen. Nämä harjoitukset ovat joukkuepeliä parhaimmillaan, korostaa harjoituksen johtaja, Ilmavoimien operaatiopäällikkö eversti Timo Herranen.

Ruska 21 on osa Suomen ja Ruotsin välistä puolustusyhteistyötä. Ruotsin ilmavoimista harjoitukseen osallistuu JAS 39C/D Gripen -monitoimihävittäjiä sekä valvonta- ja taistelunjohtokone Argus. Ruotsalaiset lento-osastot tukeutuvat Pirkkalaan sekä Luulajan tukikohtaan Ruotsissa.

Harjoitukseen osallistuu yhteensä noin 50 ilma-alusta, joista suurin osa on F/A-18 Hornet -monitoimihävittäjiä. Hornetien lisäksi

F/A-18 Hornet. Kuva: Ilmavoimat / Minna Pyykönen.

mukana on Hawk-suihkuharjoituskoneita, Ilmavoimien kuljetus- ja yhteyskonekalustoa, Maavoimien NH90-kuljetushelikopteri sekä Rajavartiolaikoksen Dornier Do 228 -valvontalento. Harjoitukseen osallistuvat ilmatorjuntayksiköt puolestaan toimivat Pirkkalan tukikohdassa ja Lohtajan harjoitusalueella. Ruska 21 -harjoituksen ilmaoperaatioihin liittyy lentotoimintaa matalilla lentokorkeuksilla sekä mantereen yllä 10 kilometrin korkeudessa lennettäviä

yläänlentoja. Tukikohtien läheisyydessä noudatetaan melua vähentäviä lentomenetelmiä aina, kun se on mahdollista. Harjoituksessa käytetään lentokoneiden omasuojajärjestelmiin kuuluvia soihtuja ja silppuja. Soihdut voivat näkyä taivalla hetkellisesti kirkkainä valoilmiöinä ja silppu voi aiheuttaa vääriä säätutkahavaintoja. Ilmapuolustustehtäviä harjoittelevan joukon päätukikohdat ovat Rissala ja Pirkkala. Harjoituksen aikana puolustavan joukon F/A-18

Hornet -hävittäjät tukeutuvat Ilmavoimien liikkuvan taistelutavan mukaisesti myös Savonlinnan, Varkauden, Kokkola-Pietarsaaren, Seinäjoen ja Kajaanin lentokentille sekä Vieremän maantietukikohtaan. Lisäksi Ilmavoimien kuljetus- ja yhteyskoneet käyttävät Porin lentokenttää. Harjoitusvastustajaa kuvaava joukko puolestaan operoi Rovaniemeltä, Oulusta ja Ruotsin Luulajasta. Ruska 21 -harjoituksen lentotoiminta alkaa 4.10. kello 12 ja päättyy 9.10. kello 15

mennessä. Maanantaina ja tiistaina 4.–5.10. lentotoiminta päättyy iltaisin kello 22. Keskiviikosta lauantai-

hin 6.–9.10. lentotoimintaa on kaikkina vuorokauden-aikoina.

Seuraa Ruska 21 -harjoitusta Ilmavoimien sosiaalisen median kanavissa! #ruska21 #ilmavoimat

- Facebook @ilmavoimat
- Twitter @FinnishAirForce
- Instagram @ilmavoimat

RUSKA 21
4.-9.10.2021

50 lentokonetta
1 500 reserviläistä
yhteensä 3 300 osallistujaa

#ruska21

Luulaja, Oulu, Kokkola-Pietarsaari, Seinäjoki, Pori, Pirkkala, Rovaniemi, Kajaani, Vieremä, Kuopio, Varkaus, Savonlinna

Intti tutuksi – elämyksiä ja elämäntaitoja

Se on leiri, josta puhutaan puoli vuotta etukäteen, ja josta puhutaan puoli vuotta vielä leirin jälkeenkin. Se on Intti tutuksi -leiri.

Elokuun viimeisenä viikonloppuna kokoontui jälleen 12 innokasta leiriläistä avustajineen Raudaskylän Kristilliselle Opistolle kauan odotetulle Intti tutuksi -leirille. Perinteisesti leiri on kuulunut jokasyksyiseen ohjelmaan, joten viime vuoden peruutus pisti osallistujat odottamaan vielä pidempään ja nostamaan jännitystä entistäkin korkeammalle, aivan viime päiviin asti.

Jokainen vuorollaan sai ottaa ryhmän komennukseensa, siirtymiset luokkatiloista ruokailuun ja maastoon sujuivat armeijamaisella otteella. Asento-, ojennus- ja käännskäskytykset tulivat kuuluvasti ujoimmankin osallistujan suusta, ja samalla oikein ryhti jokaisella.

Reippaat ja motivoituneet kurssilaiset avustajineen ja kouluttajineen valmiina jatkamaan päivän ohjelmaa.

Kuva: Marjut Holappa

Leirin ohjelmaan kuului turvallisesti maastossa liikumisen lisäksi erilaisia rastiharjoituksia. Itse sain olla nyt kolmatta kertaa opettamassa ensiapua, ja jälleen kerran olivat leiriläiset innolla mukana tekemässä ja kertomassa kokemuksistaan. Vaikka kyllä Airsoft-aseet ja ammunta olivat paljon mielenkiintoisempia kuin ensiside ja kylkiasento.

Vaikka viikonloppu olikin monelle fyysisesti rankka lepotauoista huolimatta, kerrotaan inttijuttuja jokaisen kurssilaisen kodissa ja työpaikoilla vielä viikkojen jälkeen. Aivan kuten oikean armeijan käyneetkin tekevät vielä vuosien jälkeen. Olisiko kuitenkin leiriläisten muistot positivismemmat kuin palveluksen suorittaneilla? Uskoisin.

Marjut Holappa

Ensiapukoulutus kuului Intti tutuksi 2021 -kurssin ohjelmaan. Tiedottoman ihmisen oikeaoppiseen kylkiasentoon kääntäminen on hyvä osata itse kunkin. Kuva: Marjut Holappa

Teltan pystyttäminen vaatii hyvää ryhmähenkä ja yhteistyötä. Yöpyminen teltassa on intteiläisten pidetyimpiä osuuksia. Nyt tosin vain harjoiteltiin teltan pystyttämistä. Kuva: Sirkka Veivo

Päivä aloitettiin aina nostamalla Suomen lippu salkoon, toimitus suoritettiin hartaasti ja kunnioituksella. Kuva: Sirkka Veivo

Intti tutuksi 2021 -kurssi

Kurssipalaute, MPK:n lomake. Kysely tehtiin sekä leiriläisille että ulkopuolisille avustajille/ohjaajille. Leiriläisiä vastaajista 12, avustajia 2, ohjaajia 1.

Kokonaisarvosana kiitettävä. Vastauksia 14/15

Mikä kurssissa oli hyvää?

Hyvä ruoka x7, Makkaranpaisto, lätnpaisto x 5, Ohjaajat x4, Ammuntax4, Hyvä/huippu porukka x 3, Ensiapu x3, Marssiminen x2, Lipunnosto oli mukavaa x2, Riippusilta x2, Kaverit x 2, Keihäsheittox2, Hauskanpito, Kaikki oli mukavaa, Keittiön tati, Juha Niemelä, Pallokisa, Hyvä ilma, Sopivat marssimatkat., Sopivasti ohjelmaa, Yöpymistilat, Kaikki mahtavat toimineet, Asfalttiliitu, Ulkoaktiviteetit, Rento aikataulu, Erilaiset aktiviteetit, joista löytyi jokaiselle jotain kivaa, Hyvä porukkahenki, Huumori.

Tätä leiriä on järjestetty neljä kertaa MPK Pohjanmaan maanpuolustuspiirin kanssa sujuvassa yhteistyössä. Mieluista puuhaa leirillä on laavun ja teltan pystytys unohtamatta trängian käyttöä. Leiriläisten palautteita on tässä liitteenä.

Leirillä nostettiin lippu salkoon joka päivä, sen leiriläiset myös kokivat juhla-vaksi tapahtumaksi.

Luotto-ohjaajina hanke-toimijoiden lisäksi leirillä ovat olleet Marjut Holappa ja Juha Niemelä.

Sirkka Veivo

Projektipäällikkö/
VANKKURI-hanke

Raudaskylän Kristillinen
Opisto

Vauhtia vankkurista -hanke on jatkoa Vankkuri-hankkeelle. Hanke kehittää aikuisten kehitysvammaisten ja heidän omaisten vertais- ja vapaa-ajan-toimintaa asiakaslähtöisesti. Toiminta-alueena on Alavieska, Nivala, Ylivieska, Sievi, Oulainen ja Haapavesi. Toimipiste on Raudaskylän Kristillisellä Opistolla Ylivieskassa.

Tampereen sankarihaudasta Valkjärven sankarihautaan

Halonen Oiva, mäkitupalaisen poika, syntynyt 29.7.1920, kuolinaika 14.7.1941 ja -paikka Nuijamaa. Rintamalla kaatuneena hänet haudattiin Tampereen sankarihautaan 19.7.1941. Haluan kertoa hänen kauttaan tavallisen kaatuneen sotilaan lyhyen historian. Uskon, että monilla lukijoilla on suvussa myös samanlaisia kohtaloita.

Tänä päivänä on helppo ottaa selville sota-arkistojen papereiden perusteella tarkemmin tietoja isästä ja sukulaisista. Muistan, kun 1950-luvun lopussa seisoin pikkupoikana Lappeenrannan lähellä Nuijamaan hautausmaalla katsomassa rajan toisella puolella näkyviä mäkiä. Isäni sanoi, että Oiva -veli kaatui tuolla monen muun kanssa muutaman mäen takia. Ihmettelin myöhemmin, kun jatkosodan historiassa kerrotaan esim. Kuuterse-län ja Tali-Ihantalan taisteluista, joihin isäni osallistui ja myös haavoittui, mutta Nuijamaan "taistelusta" ei puhuta mitään. Setäni, joka oli astunut palvelukseen vapaaehtoisena Valkjärvelä 11.10.1939 sekä päässyt 10.4.41 siviiliin Hämeessä Ypäjällä 350 yleisen palvelusajan ja Päämajan käskyn perusteella 200 ylipalveluspäivän jälkeen, kaatui eteläsavolaisten ja itähämmäläisten JR 43:n riveissä Ete-lä-Karjalassa Nuijamaalla. Rauhan aikaa hän ehti elää vain kaksi kuukautta, kun liikekannallepano alkoi 18.6.1941.

JR 43 kuuden ensimmäisen päivän tappiot olivat 12.-17.7.1941 Nuijamaalla 268 sotilasta ja 26.7 saakka yhteensä 420. Oli kompanioita, joissa kahden päivän aikana oli jo kolmas päällikkö. Tykistötuli kallioisessa maastossa aiheutti suuret tappiot, kuten myös se, että vihollisella oli luultua paremmin varustetuja asemia. Sedän serkku ehti varoittaa Hattukukulan hyökkäyksessä pikakivääriä kantavaa setääni pysymään matalampana, mutta liian myöhään.

Rykmentin historiassa mietittiin, oliko näillä taisteluilla merkitystä laajemmissa puitteissa? Paikallisestihan saavutetuilla vähäisillä maastovoitoilla ei merkitystä juuri ollut. Oliko tarkoituksena aluksi koettaa tosi hyökkäystä Viipuriin ja koetella vastarinnan kovuutta? Vai oliko tarkoituksena harhautus? Sotakirjallisuudessa kritisoitiin myös joidenkin armeijakuntien ja divisioonien esikuntien taktista näkemystä, että jokainen mäennyppylä oli valtaamisen ja vastahyök-

Yhteinen haudan Oiva Ilmarin

käyksen arvoinen ja samoin sitä, että puututtiin epäoleellisiin asioihin eli esim. sisäpalvelusohjesäännön noudattamiseen rintamaolosuhteissa. Alaisien tehtävien sormeilu esti komentajia näyttämästä ja käyttämästä omia taktillisia kykyjään.

JR 43 ylitti myöhemmin rajan 5.8.1941 Rautjärvellä Imatran itäpuolella ja osallistui hyökkäykseen Itäkannaksella Hiitolan, Räisälän ja Valkjärven kautta Lempaalaan Inkerinmaalle. Lappeenrannasta Valkjärvelle on 140 km. Lännessä muut joukot valtasivat Viipurin vasta 29.8.

Setäni siirrettiin kuitenkin v. 1942 Tampereen sankarihaudasta Valkjärven sankarihautaan monen muun talvi- ja jatkosodan vainajan kanssa. Valtio kustansi hautauksen ja vainajan siirron, jotta neljä muuta veljestä ja kaksi sisarta pystyivät saattamaan veljensä kotikuntansa sankarihautaan. Heidän äitinsä kuoli talvisodan evakkomatkalla sukulaisten luona

Pieksämäellä 21.10.1939 keuhkokuumeeseen. Lääninhallitus oli aloittanut jo vapaaehtoisen evakuoinnin 11.10.39 henkilöille, joilla olisi asuinpaikka muualla ja joita ei ollut määrätty sotilas-, poliisi- ja väestösuojelutehtäviin tai elinkeinoelämän jatkumisen vaatimiin tehtäviin. Pari tuhatta henkilöä seitsemästä tuhannesta asukkaasta oli jo siirtynyt, kun viranomaiset rupesivat rauhoittamaan ihmisiä. Marraskuussa viranomaiset yrittivät taas estää ihmisiä tulemasta takaisin koteihin, kun suurin osa lähteneistä oli tavalla tai toisella tullut takaisin. Ilman armeijassa olleita kahta veljeä lapset tulivat kotiin vielä marraskuussa, mutta koti piti jättää toisen kerran 30.11.1939 ja joutua evakkoon Ypäjälle HäHämeeseen. Kolmannen kerran heidän piti jättää kotinsa 13.6.1944 ja evakopaikoiksi muodostuivat Jämsän seutu, Keuruu ja Jyväskylä. Sodan seurauksena perheestä kuoli yksinhuoltajana ollut äiti, veli ja

tuberkuloosiin sairastunut ilmavalvontalottana toiminut sisko. Kaksi veljestä haavoittui.

Kyseisten sankarihautojen paikan alueelle on paikallinen eläkkeellä oleva venäläinen sukellusveneupseeri rakentanut v. 1990 hautamuistomerkin kunniottaakseen kaatuneita suomalaisia sotilaita. Hän itse ymmärtää myös sodan mielettömyyden, kun hänen isoisänsä kaatui toisessa maailmansodassa. Samalla nykyinen paikallishallinto on luvannut suojella sankarihauta-alueita. Kyseinen kirkonmäki ja hautausmaa sekä sedän haudan kohta on aina yhtenä vierailukohteenä, kun käymme kotiseutretkellä. Samoin ajamme aina Lappeenrannasta Nuijamaan kautta Viipuriin ja Valkjärvelle.

**Osmo Halonen
Haapajärvi**

**Valokuvat Halosten
sukualbumista**

Pirkka-Ilmeeen SUOJELUSKUNTAPIRI
103/742/41.
N:o _____
heinä kuun 23 p:nä 19 41.

Saapiminen 11/10 1941
1935/ks
Kirkkoherranyvirastolle
N:o 2762
Valkjärvi.

Isänmaan puolesta taisteltaessa on henkensä menettänyt

Nimi Halonen, Oiva Ilmari. *uhritupalaisen poika.*
Tuntokortin numero 294042
Sotilasarvo _____
Osoite _____
Lähin omainen ja hänen osoituksensa _____
Kuolinpäivä 14/7-41 -paikka Nuijamaa.
Kuolemansyy Kaatui.
Vainaja lähetettiin joukko-paastostaan 18/7 _____
Vainaja haudattiin 19/7 Tampereen sh. _____
Ruuminhaukunnan toimittaja heinä kuun 19 p:nä 19 41.
Pastori Leo R. Böök.

Ilmoituksen teki: piirin kenttäpöytä _____
Leo R. Böök.

Postilokki 2 300.
2975
Heinä kuun 15 p:nä 19 41

Saapiminen 24/7 1941
KD N:o 194/ks
B

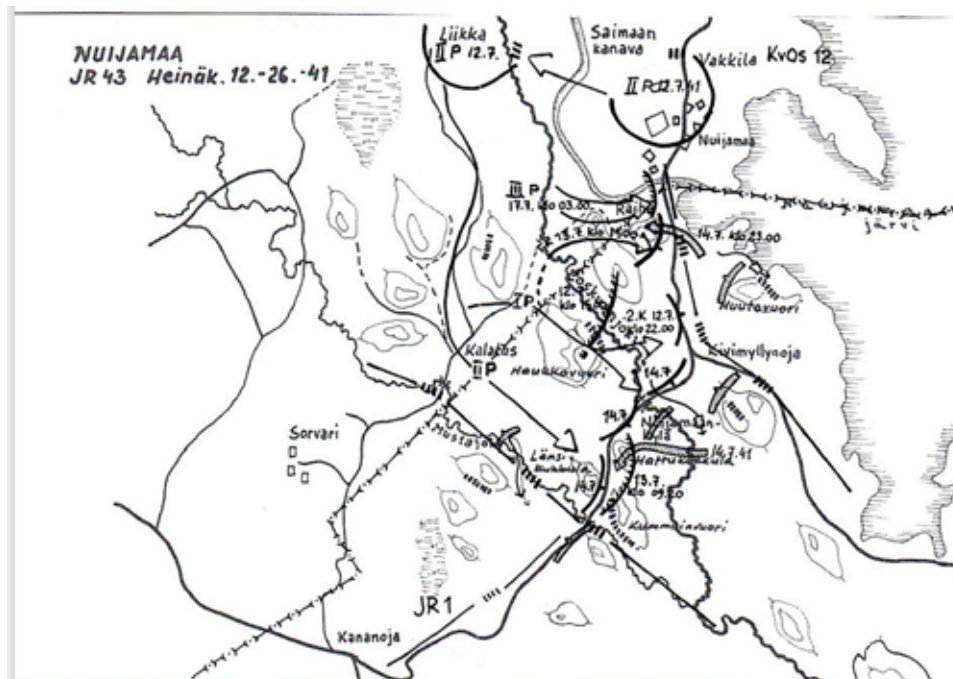
Ilmoitus kuolemantapauksesta tai katoamisesta
N:o 2762

Nimi ja sotilasarvo: Halonen, Oiva Ilmari
Tuntokortin numero 294042
Kuolinpäivä ja -paikka 29.7.-41
Kuolinsyy: Sotakuoli.
Lähin omainen: Ilmari Martta Halonen,
Osoite: Keuruu sh.

KAATUNUT: SUOJELUSKUNTA Valkjärviellä 14.7.1941
Läheiset selvitetty kuolemasta ja tarvittaessa ruuhoista:

XXX:n merkinnät ruuhoista:
Vainauspaikka: 15.7.1941
Lähetetty: 25.7.1941 Tampere sh.
Muiden: 19/7 Tamp. sankarihaud. sija: Böök.

KADONNUT: _____
Ilmoituksen teki: _____
Ilmoituksen tarkisti: *Ilmari Lempi Palen*

Talvisodassa syntynyt Veljeä ei jätetä -periaate elää edelleen vahvana

Vuosien 1939 – 1945 sotiimme osallistui rintamantehtävissä noin 600 000 miestä ja 100 000 naista. Sodan uhreja joutui kaatuneina tai kadonneina yhteensä 91 000 ja haavoittuneina 205 000. Mieheensä menettäneitä sotaleskiä tuli 30 000 ja isää vaille jääneitä sotaorpoja 50 000. Puolustusvoimilla oli vielä Talvisodan alkaessa virallisena pääsääntönä sotaväen vanha eurooppalainen käytäntö, jonka mukaan kaatuneet haudataan kenttähautoihin taistelupaikkojen lähelle. Sotilaiden oma tahto ja yhteishenki ”Veljeä ei jätetä – kaatuneenakaan” sekä omaisten vaatimukset olivat kuitenkin vahvat: kaatuneet on evakuoitava kotiseudulle haudattaviksi. Sotilaiden omatoimisuus tuki tahdon toteuttamista, aseveljet hakivat kaatuneita jopa oman henkensä uhalla vihollisen tulen alta. Tiedetään myös kaatuneiden omaisten noutaneen vainajia kotiseurakunnan multiin haudattaviksi.

Puolustusvoimat reagoivat nopeasti tähän yleiseen mielipiteeseen. Jo 16.12.1939 tuli lupa kaatuneiden evakuointiin kotiseudulle. Kaatuneiden huollosta muodostettiin 24.1.1940 annetulla käskyllä oma, sotilasappien johtama huoltolajinsa. Kaatuneiden evakuointia ja kotiseudulle siirtämistä koordinoivat eri rintamasuunnille perustetut kaatuneiden evakuoimiskeskukset (KEK). Kotiseudulle palautettujen kaatuneiden vainajien hautauksesta vastasivat seurakunnat. Seurakunnat varasivat kaatuneille omat hauta-alueet, sankarihautausmaat. Sankarihautausmaiden perustaminen oli mittava hanke sotien ja sodanjälkeisenä aikana. Vuosien 1939 – 1945 sotien sankarihautausmaita on kaikkiaan noin 630. Osa

Kenttäpiispa Pekka Särkiön johtama seitsemän papin ryhmä siunaavat 50 sankarivainajaa heidän viimeiselle matkalleen. (Kuva: Petri Kivimäki / Yle)

näistä sisältää myös sodassa 1918 kaatuneet. Tämä on tyypillistä erityisesti Pohjanmaan maakunnissa. Lisäksi on 7 kenttähautausmaata luovutetuilla alueilla. Seurakunnat huolehtivat hautojen hoidosta. Hauta-alueet ovat usein, erityisesti pienemmillä paikkakunnilla, kirkon kupeessa. Silloinkin, kun vrsinainen hautausmaa on etäämpänä kirkosta. Sankarihautausmaalla on yleensä kaatuneille pystytetty yhteinen muistomerkki, tavallisimmin patsas.

Evakuoinnin käytännön toteutuksessa esiintyi monesti suuria hankaluuksia. Erityisen vaikeita olivat suuria miestappioita aiheuttaneet Talvisodan alku ja sen loppuajan ratkaisutaistelut sekä Jatkosodan hyökkäysvaihe 1941 ja perääntymisvaihe 1944. Kaatuneita oli runsaasti ja varsinkin perääntymisvaiheessa kaatuneita jäi väkisin vihollisen alueelle. Pahoin vaurioituneet kaatuneiden ruumiit haju-, valuma- ym. haittoineen olivat pitkien kuljetusten kannalta ongelmallisia. Talven pakkaset ja kesän helteet toivat lisävaikeuksia. Vainajat sijoitettiin rintamalla

puuarkkuihin ja kuljetukset junalla kotiseudulle hoidettiin pääosin rautateitse. Väliaikaisia kenttä- ja muita tilapäishautoja jouduttiin käyttämään erityisesti kesällä 1944. Luovutettaville alueille haudatut kaatuneet muodostivat oman ongelmakokonaisuutensa. Näistä sankarivainajista huomattava osa päätettiin haudata sodan päätyttyä loka-marraskuussa 1944 Lappeenrantaan, Luumäelle ja Joensuuhun perustettuihin hautausmaihin.

Kaatuneiden kotiin tuonti jatkuu

Talvi- ja jatkosodan sota-alueille jäi kaikista ponnistelusta huolimatta lopullisen rauhanteon jälkeen yli 10 000 sotilasta, joiden kohtalosta ei ollut varmuutta. Omaisten epätietoisuus ja toive saada selvyys asiasta jatkui vuosikymmeniä. Vasta Suomen ja Venäjän valtioiden välinen sopimus on mahdollistanut vuodesta 1992 alkaen myös luovutetuille alueille ulottuvan suomalaisten sotilaiden jäänteiden etsinnät ja löytyneiden jäänteiden Suomeen palautukset. Työtä koordinoiva Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys ry on

järjestänyt rajojen taakse kentälle jääneiden etsintöjä. Lähes 2000 vainajan jäännökset on toistaiseksi löydetty. Näistä noin 400 on voitu tunnistaa. Tunnistetut on saatettu kotiseurakuntiinsa haudan lepoon. Tuntemattomiksi jääneet vainajat on haudattu pääasiallisesti Lappeenrannan ja pieni osa Joensuun, Kajaanin ja Helsingin Hieta-niemen sankarihautausmaihin.

Tuntemattomaksi jääneiden vainajien hautajaiset järjestetään yleensä virallisina yhteishautauksina, joissa Puolustusvoimat on vahvasti mukana. Esimerkiksi vuonna 2019 järjestettiin Lappeenrannassa Kaatuneiden muistopäivänä 50 sankarivainajan juhla yhteishautauksilaisuus. Kenttäpiispa Pekka Särkiön johtama seitsemän papin ryhmä siunasi vainajien jäänteet haudan lepoon ja neljän kadetin ryhmä laski arkut yhteiseen sankarihautausmaahan. Haudalle laskettiin Puolustusvoimien, Lappeenrannan kaupungin ja seurakuntien sekä lukuisten yhteisöjen sepeleet. Vaasassa saatiin kokea heinäkuuisena lauantaina 31.7.2021 myöhäinen sankarihautaus. Kirvussa Karjalan Kannaksella

1922 syntynyt, mutta 1934 Vaasaan oppikoulua varten vanhimman sisarensa Aira Kivisen perheeseen muuttanut ja sodan aikana vänrikiksi edennyt Esko Paavilainen kaatui Viipurin maalaiskunnan Karisalmella 21.6.1944 käydyissä taisteluissa. Kiiivaiden vetäytymistaisteluiden johdosta hänen ruumistaan ei kuitenkaan pystytty löytämään ja evakuoimaan hänen ja hänen evakkoperheensä uudelle kotipaikkakunnalle Vaasaan. Paavilainen siunattiin poissaolevana ja hänelle varattiin hautaupaikka muistokivineen syksyllä 1944 Vaasan vanhan hautausmaan sankarihautausmaahan. Etsintöjen tuloksena Paavilaisen jäännökset tuntolevyineen löydettiin syksyllä 2019 ja pystytettiin DNA-analyysillä keuhkokuumeeseen, joten 77 vuotta tyhjänä ollut hautausmaahan, josta nyt sille tarkoitettu sisällön.

Sankarivainaja Esko Paavilainen saatettiin kotiseurakuntansa multiin juhlaan menoin. Omaisten sekä sotaveteraanien, Pohjanmaan aluetoimiston, Vaasan suomalaisen seurakunnan ja partiolippukunta

Metsäveikkojen edustajien saattokulkue johdatti arkon avatun haudan äärelle Pohjanmaan Maanpuolustussoittokunnan esittämän Narvan marssin tahdissa. Sankarivainajan maahan kätkeä toimitti vainajan sukulainen, kenttävastavasti evp. Kari Paavilainen. Kenttävastavin puheen, hautajaisille tyypillisen hengellisen ohjelman ja musiikin sekä arkon hautaan laskemisen jälkeen hautakummulle laskettiin omaisten, Puolustusvoimien, Sotaveteraanien ja -invalidien, seurakunnan sekä partiolaisten sepeleet ja kukkalaitteet. Vaukuttava tilaisuus päättyi kapteeni Sami Salmivuoren johtaman Pohjanmaan Maanpuolustussoittokunnan esittämään sotavuosiensa sankarivainajien hautajaisissa tutuksi tulleen Heikki Klemetin Oi kallis Suomenmaa sävelmään.

Ilkka Virtanen

Österbottens Försvarsgille – Pohjanmaan Maanpuolustusilta

Vänrikki Esko Paavilaisen saattokulkue saapumassa Vaasan Vanhan hautausmaan sankarihautausmaahan. (Kuva Ilkka Virtanen)

Puolustusvoimien sepeleen sankarivainajan hautakummulle laskivat Pohjanmaan aluetoimiston päällikkö evl. Mauri Etelämäki sekä kapt. Sami Salmivuori. (Kuva: Monica Latvala)

Kadetit ovat laskeneet vainajien arkut yksitellen Lappeenrannan yhteishautaan ja valmistavat peittämään haudan. Uudet sankarivainajat tulevat 800 samalle hautausmaalle aiemmin haudattujen tuntemattomiksi jääneiden kaatuneiden rinnalle. (Kuva: Petri Kivimäki / Yle)

Sotatraumat - stigmasta taakkasiirtymään?

Sotakuntoisen miehen täytyy olla terve, sekä henkisesti että fyysisesti. Asevelvollisten kunto on tarkastettu kutsunnoissa jo vuosikymmenten ajan, ja näissä tarkastuksissa miehille on määritelty palvelukelpoisuuden mukainen soveltuvuus sodanajan tehtäviin.

Sota vaivasi jälkikäteen useita veteraaneja. Moni rintamalla ollut ei koskaan ehtinyt kertoa näkemänsä ja kokemaansa. Toiset palasivat sodasta kotiin syvästi traumatisoituneina. Myös siviilit ja sotilaiden kotiväki altistuivat sotakokemusten seurauksille.

Ensimmäinen, terveyden perusteella tehty karsinta oli siis suoritettu jo kutsunnoissa, mutta varsinaisissa sotatoimissa kohdattiin yllättävän paljon ongelmia sotilaiden henkisessä kestävydessä. Kutsunnoissa jotkut olivat saaneet ”hullun paperit”, joko mielen-terveytensä perusteella tai kepulikonstein hankittuna. Rintamalla kohdattiin mentaalipuolen ongelmia, joihin ei heti osattu löytää toimivaa ratkaisua. Sotatraumat alkoivat hahmottua omana, hoitoa vaativana ilmiönä.

Mistä sotatraumoissa on kysymys? Onko se peluruuttu, hermojen romahdamista, ”tärähtämistä”, psyykkistä poikkeavuutta, mielisairautta vai sotaneuroosia? Liittyvätkö nämä samaan asiaan, vai ovatko ne enemmän tai vähemmän kansanomaisia ilmauksia poikkeuksille sotilaiden henkisessä terveydessä?

Sotatrauma on psykofyysinen ilmiö, joka johtuu sodan aiheuttamasta mielen ja kehon vammautumisesta. Se seuraa jokaista sodassa mukana ollutta, heidän läheisiään, yhteisöä, kansakuntaa ja myös valtioita asujaimistoineen, jotka ovat olleet osapuolina sodassa. Kyseessä ei siis ole yksilötasolla olevia poikkeavuuksia eikä mielenterveyteen liittyviä lähtökohtia.

Miten sotatrauma tunnistetaan, mitkä ovat sen oireet?

Sotatraumasta kärsivät kaikki sodan kohdanneet ihmiset, eniten ne, jotka ovat osallistuneet sotatoimiin tavalla tai toisella.

Millaista oli traumatisoituneiden sotilaiden käsittely joukkoyksiköissä rintamalla, ja miten se vaikutti joukkojen taistelutahtoon? Oliko eroa talvi- ja jatkosodan toimintatavoissa?

Sotatrauma on posttraumaattinen ilmiö. Se pitää erottaa sodanaikaisista tapahtumista. Sodan aikana

Lotta hoitaa vaikeasti haavoittunutta sotilasta sotasairaalsa. SA-kuva

tapahtuvat järkyttävät pelot, ahdistus, toivottomuuden tunteet koteloituvat ihmismieleen monella eri ulottuvuudella. Sotatrauman ”diagnosointi” on mahdollista vain sodan jälkeen tunnistettavissa olevilla oireilla, jotka näkyvät yksilö-, perhe-, yhteisö- ja kansallisella tasolla, kuten myös sotaikäyvien valtioiden makrotasolla. Psykkisesti romahtaneiden sotilaiden käsittely ja hoitaminen sotaolosuhteissa on eri asia. Siitä mielelläni kerron toisessa yhteydessä.

Miten valtiollinen sairaan/terveydenhoitojärjestelmämme hoiti ongelmia välittömästi sotien jälkeen, sotatraumojen vaikutuksethan saattoivat olla pitkäaikaisia? Kuinka sotatraumojä hoidettiin, millaista on sotapsykiatrinen hoito?

Suomen osalta sodan vammauttamia hoidettiin ainoastaan liittyen heidän ruumiinvammojensa osalta. Se meillä tehtiin erittäin korkeatasoisella tavalla, joka hakee vertaistaan. Psykkinen puoli, johon sotatrauma keskeisesti liittyy, meillä hoidettiin surkeasti. Sitä ei itse asiassa hoidettu millään tavalla. Sotatrauman psykkinen tärkein hoitokeino on kiitoksen ja kunnian anto ja myöntäminen kaikkensa antaneille sotureille, heidän läheisilleen, kansalle ja kaikille sotaan tavalla tai toisella osuutensa antaneille. Kiitoksen ja kiitokselisuuden osoittaminen on tärkein sotatrauman hoitokeino. Tätä meillä ei tehty, silloin kun se olisi pitänyt tehdä. Yksinkertaistettuna:

Kun Isänmaa, valtio lähetää kansansa taistelemaan puolestaan, tulee sen myös kiittää taistelijoitaan ja uhrautujiaan julkisesti heti sodan jälkeen. Näin meillä ei tapahtunut, päinvastoin, kansan uhrautumisesta ja sankaruudesta eritasoisine uhreineen vaiettiin uusien päättäjien toimesta tyyllä tavalla. Jopa niin, että heitä pyydettiin vaikenemaan ja heitä myös alettiin totaalisesti syyllistämään koko sodasta. Tällä aiheutettiin se, että Isänmaan puolustajista, sotilasta, lotista, kotirintamalla työtä tehneistä tehtiin taakka. Tästä johtuen kansallinen sotatrauma on edelleen hoitamatta, vaikka presidentit Ahtisaari ja istuva presidentti ovat tehneet voitavansa korjata tilannetta parhaansa mukaan.

Kotirintaman kokemukset, ovatko sotatraumat vain rintamapalveluksessa olleilla sotilailta esiintyneitä mielenterveyden ongelmia?

Sotatraumasta ovat kärsineet sodan käyneet kansalaiset iästä riippumatta erilaisin oirein. Sotatrauma on meillä edelleen hoitamatta ja se näkyy erilaisin oirein tämänkin päivän maailmassa. Se näkyy myös valtiotason päätätajatasolla vaikemisena vaikeista asioista ja vaikuttaa myös negatiivisesti päättäjimmme suhtautumisessa mahdollisiin sotilaallisiin uhkiin. **Siviiliväestöllä oli kokemuksia esim. suurten kaupunkiemme pommituksissa; esiintykö heillä sotatraumojä tai poikkeivatko ne jollain tavalla sotilaiden kokemista?**

Sotatrauma erilaisine oireineen ja vaikutuksineen kosketti koko sodan jälkeistä kansaa riippumatta siitä, olivatko he kotirintamalla kodeissaan tai rintamatehtävissä. Orvoiksi ja leskiksi jääneet kansalaiset traumatisoituiivat ja hoitamaton trauma näkyy edelleen uusissa sukupolvissa, kun hoitoa ei tehty heti sodan jälkeen.

Oman aikakautemme rauhanturvaajat, he ovat myös olleet altistuneina välittömille sotatoimille, joutuneet pommituksiin, tienvarsipommien ja miinojen vahingoittamiksi, jopa kuolonuhreja on tullut. Ovatko heidän sotatraumansa erilaisia esim. jatkosodan sotilaisiin verrattuna?

He ja heidän lähipiirinsä traumatisoituminen on lievempää, koska he ovat kuitenkin lähteneet vapaaehtoisina tilanteisiin, joita on kyetty arvioimaan edeltä käsin selkeämmin. Heidän sotilaalliset tehtävänsä mahdollisine seuraamuksineen on myös ollut ennakoitavaa mahdollisine uhkineen.

Maahamme on saapunut pakolaisia esim. Syyriasta ja muualta Lähi-Idän so-

tatoimialueilta. Pystyykö terveydenhuoltojärjestelmämme vastaamaan heidän sotatraumoihinsa? Poikkeavatko ne suomalaisten kokemasta?

Lähtökohtineen ihmisen traumatisoitumisproblematiikka on samanlaista ihmisen taustasta riippumatta, mutta on muistettava, että maissa, joissa sota ja väkivalta on ollut jatkuvasti käsillä, ihmisen sopeutuvaisuus realiteetteihin suojeele ja mukauttaa myös vaikeuksista selviämiseen. Kuten aiemmin totesin, sotatrauman hoito on ensisijaisesti valtiokollegiaalinen ja toissijaisesti yksilötasoinen. Näin ollen meillä voidaan lievittää muualta tulleiden kärsimyksiä, ei poistaa niitä. Kysymys on aiheellinen myös niiltä osin, kuinka paljon otamme vastuuta muualta meille tulleiden traumahoidosta, koska emme itse myöskään kansana ja valtiona ole niitä aiheuttaneet.

Ovatko sotatraumat vain iso- ja isoisovanhempiemme ongelma?

Eivät ole. Sotiemme sotatraumat vaikeuttavat edelleen meitä, lapsiamme ja

lastenlapsiamme tavalla, jota emme aina välttämättä edes tunnista. Vapaussodan traumat ovat erittäin näkyvä ja edelleen osa kansamme elämän todellisuutta, koska ne myös ovat täysin läpikäymättä. Tämä ilmenee siinä, että totuutta kapinan vaikutuksista sodan syyttämiseen ei kyetä edelleenkään fakta pohjalta ilman voimakkaita tunnereaktioita käsittelemään. Trauman vaikutuksesta johtuen kansakunnan veri virtaa yhä.

Kysymykset: Jouko Liikanen

Vastaukset: Jussi Rytönen, majuri res., psykoterapeutti

Tähän haastatteluun on seuraavaan lehtemme numeroon tulossa jatko-osa, jonka työotsikkona on ”Sotatrauman oireisto, yksilön, perheen, yhteisön, kansan ja sotaosapuolien näkökulmasta”.

Lukijat voivat kertoa näkemyksiään ja esittää myös kysymyksiä sähköpostilla osoitteeseen:

jussi.rytkonen@netikka.fi marraskuun 19. päivään mennessä.

Toimitus

Vetäytymistä Kivennavalle. Loppuun uupunut mies nukkuu suojuopassa. SA-Kuva

Vetäytymistä Kivennavalle. Haavoittuneita tulee omin voimin ja talutettuna. SA-kuva

Isä ja aseveli tuli kotiin – Aate Matias Hautamäen tarina

Nivalan kirkossa vallitsi tuona elokuun lauantaina erikoinen tunnelma, hiljainen ja hauras, ei suurta surua, mutta syvää hartautta. Suurin suru oli jo surtu pois, mieli oli levollinen. Oli sankarihautajaiset, kaikki paikallaolijat tiesivät, Aate tulee kotiin.

Nuoren miehen kova paikka

Oli kulunut 81 vuotta, kuusi kuukautta ja kuusi päivää siitä helmikuun 1940 hyisestä päivästä, jolloin Muolaan Punnuksen kylässä kansakoulun mäellä käydyissä taisteluissa jäi kentälle kaatuneina 31 suomalaissotilasta, Aate yhtenä heistä. Hän kuului 4.Divisioonan JR 5:n ns. Iitin komppaniaan, joka taisteli Karjalan Kannaksen kovissa puolustustaisteluissa.

Joukko-osaston sotapäiväkirjamerkintöjen mukaan jo edellisenä päivänä eli 14.2.1940 vihollisen oli tulivoimaisena onnistunut murtautua 5:n komppanian lohkokalla asemien sisään, ja komppania oli saanut käskyn tehdä vastahyökkäys. Seuraavan päivän komppania puolusti Punnuksen koulun maastoon muodostettua tukikohtaa. Sotapäiväkirjasta käy selville, että aamuseitsemän jälkeen alkoi ankara tykistötuuli tukikohtaan, jonka vihollinen mursi viiden tunnin moukaroinnin jälkeen. Tukikohdan päällikkö kaatui ja komppaniasta kaatui vihollisen hyökkäyksessä 18 miestä jääden tukikohtaan joko kuolettavasti haavoittuneina tai kaatuneina. Suomalaisen puolustusasemat alkoivat lopullisesti murtua neuvostojoukkojen päästessä 15.2. iltapäivän ja illan aikana etenemään noin kilometrin syvyyteen Punnuksen lohkokalla puolustautuvan JR 5:n asemiin. Suomalaiset joutuivat lähettämään etulinjaan

Lippuvartio, kärjessä Suomen lippua kantava reservin majuri Eino Mehtälä, johdatti Aate Hautamäen arkun ja saattoväen välittömästi kirkon vieressä sijaitsevalle sankarihautausmaalle.

viimeisetkin käytettävissä olleet reservinsä, mutta väsyneillä ja kuluneilla joukoilla suoritettu vastahyökkäysyritys hytyi lähes välittömästi venäläisten kiivaassa tulituksessa. Tässä hyökkäyksessä Aate Matias Hautamäki kaatui. Divisioonan muilla lohkoilla suomalaiset pystyivät vielä mainitun päivän ajan torjumaan puna-armeijan hyökkäykset. Talvisodan päätyttyä viimeisetkin kaatuneet tai taisteluissa kadonneet suomalaiset haudattiin kotiseurakuntiansa sankarihautoihin syyskuun ensimmäisenä päivänä 1940. Aatekin, mutta hänen arkunsa oli tyhjä. Jatkosodan aikana Muolaan vallattiin takaisin ja alkoi kaatuneiden etsintä tarkoituksena toimittaa miehet kotiin. Taistelussa kaatuneiden hautoja ei kui-

tenkaan löydetty mistään. Sotilaat panivat kuitenkin merkille Punnuksen koulun alueella täytetyn kaivon, mutta sitä ei silloin tutkittu tarkemmin. **Aikaa kului, mutta hatara muistikuva eli** Muistot ja tarinat elävät, ja niinpä niinkin myöhään kuin vasta vuonna 2017 alkoi tapahtua. Tarina kaivon haudatuista suomalaisista sotilasta heräsi uloon, ja sen ansiosta pieni suomalaisryhmä teki kylän entisen koulun maastoon retken, mutta kaivoa ei löytynyt, ei jälkeäkään siitä. Etsinnästä sai tiedon myös pietarilainen sota-arkeologiaryhmä, joka seuraavana vuonna hankki Venäjän viranomaisten virallisen kaivausluvan Punnuksen kylän alueelle. Alueelta löydettiin nyt painauma, joka olikin vanhan kaivon jäännös. Kaivettaes-

sa maata löydettiin ensin maatuneen hirsikehikon jäänteet, ja vasta neljän metrin syvyydestä tulivat vastaan ensimmäiset luut. Vanha huhu oli osoittautunut todeksi. Vanhan kansakoulun pihakaivosta löydettiin kaikkiaan kuuden suomalaisen talvisodan sotilaan jäännökset, mutta vain kolmella oli tuntolevy. Kaivon oli haudattu myös Aate Hautamäki, tuntolevy 735285 vahvisti sen. Vuosien 1939-45 sodissa kentälle jäi yli 10000 suomalaista sotilasta. Heistä noin 1400 on pystytty palauttamaan ja yli 400 luotettavasti tunnistamaan. Jäänteiden henkilöllisyys varmennetaan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen THL:n suorittamalla DNA-testeillä. Vallitsevan käytännön mukaan DNA-vertailunäytteet on pyydetty vain tuntolevyl-

listen vainajien omaisilta. Punnus-projektin yhteydessä tähän asiaan saatiin muutos. Projektin ansiosta myös kaikki ilman tuntolevyä löytyneet Punnuksen vainajat tunnistettiin, ja hekin ovat päässeet oman seurakuntansa sankarihautaan. **Sankarihautajaiset sotilaallisin kunnianosoituksin** ”Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että Aate Matias Hautamäki siunataan sotilaallisin kunnianosoituksin Nivalan kirkossa...” luki paikallislehtien kuolinilmoituksissa ennen tätä 21. päivä elokuuta tapahtunutta mieliinpainuvaa tapahtumaa. Sotilaallisin kunnianosoitukseen voidaan järjestää hautajaiset palveluksessa kuolleelle sotilalle. Sen Aate Matias, jos kuka ansaitsi. Siitä ei ole tietoa, millaisin menoin 1.9.1940

tapahtuneet taisteluissa kadonneitten sankarihautajaiset olivat, hartaan juhlat varmahan nekin.

Nivalan kirkossa ja sankarihautausmaalla kunnianosoitukset järjesti Puolustusvoimien Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimisto, edustajanaan aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Vesa Värjyvirta, ja kirkkoupseeri, yliluutnantti Keijo Kallunki. Kirkkoupseeri vastaa tarkkan ohjeistuksen mukaisesta järjestyksestä, jota sotilashautajaisissa noudatetaan. Siunaustilaisuuden alussa kirkkoupseeri Kallunki johdatti Suomen- ja veteraanilippujen viereiselle pienelle valkoiselle arkulle neljän sotilaan kunnivartion. Reservin yliluutnantti Markku Niskala, Seppo Seppälä ja Samu Jämsä sekä reservin väepeli Tuomas Suvanto olivat myös saaneet kunnian olla edustamassa Puolustusvoimia tässä harvinaisessa tilaisuudessa.

Voi vain kuvitella, mitä Kalevi Kannuksen, Aate Hautamäen nyt 84-vuotiaan pojan, mielessä myllersi hänen laskiessa seppeleen isänsä arkulle. Surua ja menetystä, mutta varmaan myös kiitollisuutta ja helpotusta siitä, että vuosikymmeniä vaivannut epä-tietoisuus oli nyt ohi – ja sankarivainaja, taistelussa menehtynyt maatansa puolustanut sotilas, sai siunatun levon muitten sankarien kanssa samassa rivissä. Puolustusvoimien seppeleen laskivat Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun aluetoimiston päällikkö, everstiluutnantti Vesa Värjyvirta, ja yliluutnantti Keijo Kallunki.

Vapaussotien Keski-Pohjanmaan perinneyhdistyksen seppeleen laski puheenjohtaja, reservin majuri Jari Myllymäki. Keski-Pohjanmaan Maanpuolusta-

Everstiluutnantti Värjyvirta ja yliluutnantti Kallunki laskemassa Puolustusvoimien seppelettä sotamies Aate Matias Hautamäen arkulle Nivalan kirkossa.

Puolustusvoimat asetti sankarivainajan siunaustilaisuuteen reserviläisistä koostuvan kunnivartion. Yliluutnantti Samu Jämsä, väepeli Tuomas Suvanto, yliluutnantti Seppo Seppälä ja yliluutnantti Markku Niskala kunniatehtävissä. Aate Matias Hautamäen siunaamisen suoritti Nivalan kirkkoherra Sanna Jukkola.

Reserviläiset, majuri Jari Myllykangas ja yliluutnantti Sami Salmu jättämässä viimeisen tervehdyksensä edustamiensa maanpuolustusjärjestöjen puolesta.

Jo 84-vuotias Kalevi Kannus, sankarivainajan poika, isänsä haudalla sukulaispoikien tukemana.

Nivalan vanhin sotaveteraani, 102-vuotias Tauno Junnikkala asetti oman ruusunsa Aaten haudalle. Se oli hänen tervehdyksensä kotiin palanneelle aseveljelle.

jien piirin puheenjohtaja, reservin yliluutnantti Sami Salmu laski Keski-Pohjanmaan Reserviupseeripiiriin ja Keski-Pohjanmaan Reserviläispiiriin sepeleen. Nivalan kaupunginjohtaja Päivi Karikumpu ja valtuuston puheenjohtaja Jarmo Vuolteenaho sekä Nivalan seurakunnan kirkkoherra Sanna Jukkola ja kirkkovaltuuston puheenjohtaja,

reservin majuri Yrjö Muilu, laskivat kaupungin ja seurakunnan sepeleen. Sepelein muistivat myös Kaatuneitten Omaisten Liiton, Pohjanmaan Sotatorpoyhdistyksen ja Jokilaaksojen Sotatorpoyhdistyksen edustajat. Viimeisenä, perinteen mukaisesti, oman sotaveteraanien havusepeleensä kävivät arkulle asettamassa sotiemme veteraanijärjestöjen edustajat.

Jos kirkossa oli väkeä paljon, niin sankarihautausmaalle heitä oli kokoontunut pitkästi yli satapäinen saattojoukko. Nivalalaiset olivat ottaneet Aaten hautajaiset omaksi asiakseen. Sankarihautausmaalla toistui seppelten ja kukkalaitteiden lasku, ja sitä oli koko tilaisuuden ajan kunnioittamassa lippuvartio, jonka

muodostivat reserviläiset, majurit Eino Mehtälä ja Yrjö Muilu, kapteeni Reijo Saviluoto ja luutnantti Timo Leppälä, kaikki he nivalalaisia. Lukuisa oli vielä se ihmisten joukko, joka kävi laskemassa oman kukkansa Aaten havupeatteiselle hautakummulle. Nivalan vanhin sotaveteraani, 102-vuotias Tauno Junnikkala asetti oman ruusunsa

Aaten haudalle. Se oli hänen tervehdyksensä kotiin palanneelle aseveljelle. Sotilaallisin kunnianosoituksin toteutettu sankarivainajan siunaustilaisuus jatkui vielä Nivalan seurakuntakodissa vietetyssä muistotilaisuudessa sukulaisten, lähipiirin ja muiden kutsuttujen läsnä ollessa. Seurakuntakodin ohjelmasta vastasivat Liisa ja An-

selmi Hautamäen nuoret sukulaiset ja Nivalan Mieslaulajat. Kirjoituksen sotapäiväkirjojen referaatti on koottu eri medioiden uutisoinnista ja Kalevi Kannuksen lausunnoista tiedotusvälineille.

Tilaisuudessa mukana olleena, teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Vähän Vaasan senaatin paluumatkasta Helsinkiin 2-4.5.1918

Vapaussota lähestyi päätöstään huhtikuun lopulla v. 1918. Saksan apujoukot valloittivat etelästä päin Hämeenlinnan ja turvasivat radanvarren. Suora junayhteys Vaasan ja Helsingin välille avautui huhtikuun 30. päivänä. Senaatti, joskus taisteluseenaatiksi kutsuttu, sai nyt mahdollisuuden palata Helsinkiin. Matka sinne alkoi ylimääräisellä junalla jo illalla toukokuun 2. päivänä. Mukana lähtivät Saksan ja Ruotsin lähettiläät seurueineen. Vasa Skyddskår (per.1917) asetti turvaksi 21 miehen komennuskunnan. Tietoa siitä, että matkalla olisi ollut häiriöitä, ei näytä löytyvän.

Senaatti halusi matkalla neuvotella Ylipäällikön kanssa. Tapaaminen toteutettiin Haapamäen asemalla toukokuun 3. päivän aamuna kello 6. Iltapäivään kestäneissä neuvotteluissa käsiteltiin ajankohtaisia sisä- ja ulkopoliittisia kysymyksiä. Mannerheim

Vaasan suojeluskunnan komennuskunta, joka saattoi 4. toukokuuta 1918 Vaasassa työskennelleen Suomen senaatin Helsinkiin. Kuvassa ensimmäisessä rivissä vasemmalta E. Anttila, Aug. Holmström, Lenart Åkerberg ja Otto Haltia, toisessa rivissä Arvid Cajander, Hugo Källroos, Teodor Holtti, Viktor Sjöberg, Alarik Pethman, V. Rehn, Kurt Hallbäck ja Harald Siren sekä kolmannessa rivissä Kristian Jussila, Juho Hölsö, Arvid Vikström, T. Nordlund, K.E. Backman, Alfons Häggblom, Johannes Poulsen ja H. Asplund. Kuva Pohjanmaan Maanpuolustuskilta, Vaasan sotaveteraanimuseo

ilmoitti järjestävänsä Helsingissä juhlallisen voitonparaatin osoitukseksi sodan voittajasta; nyt oli kuultava hänen ja armeijan ääntä. Svinhufvud puolestaan puhui itselleen tärkeästä kuningaskunnasta hallitusmuotona.

Helsinkiin saavuttiin 4. päivänä. Svinhufvud puhui vastaanottajille. Hän mm. kuvaili sitä innostusta, jolla pohjoisen Suomen asukkaat olivat nousseet sortajiaan vastaan. Senaatin eheytyemisestä annettiin erityinen julistus 6.5.1918.

Erkki Rintala

Pääasiallinen lähde:

Martti Häikiö: Suomen Leijona. Svinhufvud itsenäisyysmiehenä. Juva 2017

Muita: A.Iversén: Vasa Skyddskår i möda och kamp 1917-1918. Första delen. Vasa 1922

Kohtaaminen ja selviytyminen puhuttelivat virikepäiviä

Sotaveteraaniliiton ja Rintamaveteraaniliiton yhteiset valtakunnalliset Hengellisen työn virikepäivät pidettiin Kalajoella 2.–3. syyskuuta 2021. Perinneaika lähestyy vääjämättä myös hengellisessä työssä.

Valtakunnalliseen veteraanityöhön on oleellisena osana kuulunut hengellinen työ, jossa toimivia varten on Sotaveteraaniliiton edesmenneen puheenjohtajan **Aarno Strömmerin** aloitteesta järjestetty Hengellisen työn virikepäiviä. Virikepäivät ovat tarjonneet veteraanien ja heidän omaistensa parissa hengellistä työtä tekeville foorumin kokoontua yhteen saamaan eväitä omalle toiminnalleen. Viime vuosina virikepäivät on järjestetty Sotaveteraaniliiton ja Rintamaveteraaniliiton yhteisinä ja mukana on ollut myös Sotainvalidien Veljesliiton veljespappeja. Mukana on ollut luonnollisesti myös Puolustusvoimien kirkollisen työn edustus.

Myös veteraanien hengellisessä työssä perinneaika on jo vahvasti käsillä, sillä veteraanien rivien harvetessa sekä veteraanit että heidän omaisensa käyvät yhä harvempilukuisina erilaisissa hengellisissä tilaisuuksissa. Kalajoella järjestettyjen virikepäivien oli tarkoitus olla lajissaan viimeiset, mutta päivien kuluessa osallistujien keskuudessa kävi selväksi, että hengellisen työn virikepäivien järjestäminen ja toimijoiden kohtaaminen vast’edeskin vastaisi tarkoitustaan myös perinneaikaan siirryttäessä. Tuloksena olikin esitys päivien järjestämisestä myös vuonna 2022, sijaintina Kuopio. Perinneajan lähestymisestä kertoo se, että virikepäiviä edeltävänä viikonloppuna haudattiin Himangalla sotaveteraani **Lauri Haapala** ja viikko päivien jälkeen saapui suruviesti sotaveteraani **Lauri Tiluksen** poismenosta.

Historiallisia, paikallisia ja henkilökohtaisia näkökulmia

Virikepäivien ohjelmassa oli useita esityksiä veteraanien elämäntarinoista mm. **Veli Ainalin** sotaveteraanisästä **Kauko Ainalista** tallentama DVD-haastattelu, sekä **Juhani Sainion** pohjoiskarjalaisista vete-

Kunniavartio Kalajoen sankarihaudoilla.

raaneista tehdyt dokumenttielokuvat. Osallistujille kerrottiin myös Kalajoen jatkosodanaikaisesta pommituksesta sekä Suomen sodan 1808–1809 tapahtumista historioitsija **Lauri Järvisen** alustuksena. Paikallinen teema jatkui perjantain päiväjuhlissa **Matti Mäkelän** lukiessa **Viljam Pylkkään** päiväkirjasta lämminhenkisen tarinan Pylkkään sotakaverin, **Martin isän Heikki Mäkelän** puhdetyönä valmistamasta lampusta. Päiväjuhlaa edeltäneellä kunniakäynnillä Kalajoen sankarihaudoilla kunnioitettiin erityisesti jatkosodassa kaatuneen jääkärikapteeni **Ahti Leskisen** (1900–1941) muistoa **Seppo Väätäisen** muistosanoilla ja tuomalla havuseppele muistomerkillä Leskisen hautajaissaatossa käytetyillä hevosveutisilla ruumisvaunuilla. Kunniakäynnin jälkeen Kalajoen reserviupseerien ja reserviläisten kunniavartio ja lippulinna asettuivat vielä kreivi ja luutnantti **Wilhelm von Schwerinin** muistomerkillä. Päiväjuhlissa kunniavieraina olivat

sotaveteraanit **Hugo Hilliäho** (96) Kalajoelta sekä **Pentti Keskikuru** (96) Himangalta.

Veteraanien lapset sodan kokijoina

Päiväjuhlissa Kalajoen seurakuntakodilla YTT **Erkki Kujala** Toholammilta esitelmöi väitöskirjansa *Sodan pojat* (2003) pohjalta. Esitelmä käsitteli sota-ajan lapsina kokeneiden selviytymistä lapsuudesta aikuisiksi ja elämään. Ajallisena perspektiivinä on todettava, että viime sotien ajan lapsina eläneet ja kokeneet ovat jo myös huomattavan iäkkäitä. Kujalan mukaan sota vaikutti veteraanien lasten sukupolven elämässä pärjäämiseen paljolti sen kautta, miten lasten isät olivat selvinneet sodasta. Erityisesti tavat kasvattaa ja kohdata lapsi olivat periytyneet sukupolvelta toiselle, niin positii-visessa kuin negatiivisessa mielessä. Kantavina voimina Kujala (s.1939) tunnisti sukupolvestaan työn ja selviämisen eetoksen. Kuja-

la lahjoitti juhlan lopuksi kirjansa *Sodan pitkä varjo* (2007) kenttäpiispa **Pekka Särkiölle**.

Kohtaamisia tarvitaan aina ja edelleen

Koronapandemia-aikaa ovat leimanneet lähitapahtumien järjestämisen vaikeudet terveydensuojelullisin perustein. NykYTEKNIKAN mahdollistaessa monen erilaisen kanavan kautta tapahtuvan yhteydenpidon, on korona-aika osoittanut ja vahvistanut fyysisen läsnäolon tarpeellisuutta ihmisten välisissä kohtaamisissa.

Kalajoen kirkon päivämessun saarnassaan emeritusarkkipiispa **Jukka Paarma** summasikin ihmisten toisiaan arvostavan kasvokkain kohtaamisen olevan parhaimmillaan “siskuntaa myllertävä juhlahetki”.

Kalajoen kirkkoherra Kari Lauri saarnasi Kalajoen kirkossa pidetyssä jumalanpalveluksessa.

Teksti: Sami Salmu

Kuvat: Risto Pouttu

Heikki Pääjärvi in memoriam

Juhannusviikolla saimme suruviestin, aktiivinen reserviupseeri ja isänmaan ystävä Heikki Pääjärvi oli siirtynyt 23.6.2021 taivaallisiin puolustusjoukkoihin. Hän oli 74-vuotias ja häntä jäivät suremaan poika ja tytär perheineen, veli, avopuoliso sekä lukematon joukko ystäviä.

Heikki oli syntynyt Härössä, josta perheen mukana muutti Pietarsaareen, jossa sitten kävi koulunsa ja kirjoitti ylioppilaaksi Pietarsaaren Lukiosta.

Elämäntyönsä hän teki tekstiilialalla, ensin Oravaisissa Leninkitehtaalla tuote-myyntipäällikkönä ja sitten ennen eläköitymistään Lassfolkin Nauhatehtaalla vastaavissa tehtävissä Pietarsaareessa.

Hän oli monta vuotta Pietarsaaren Lions Clubin toi-

minnassa mukana, mutta varsinkin Reserviupseerien toiminta oli hänelle läheistä. Kun järjestettiin monia hyvin suunniteltuja sotahistorian matkoja luovutettuun Karjalaan, oli Heikki Pääjärvi hankkeiden takana. Tutuiksi tulivat niin Kiskis-kukkulat Vienassa kuin Tali-Ihantala ja Summa Kannaksella. Tietoisuus siitä, että suvun maat ja mannat jäivät rajan väärelle puolelle toi oman mausteensa Heikin junailemille elämysmatkoille.

Heikki Pääjärvi tunnettiin ja häntä arvostettiin laajalti maanpuolustuspiireissä Pohjanmaalla, varsinkin kun hän oli monet vuodet Pohjanmaan Maanpuolustaja-lehden päätoimittaja. Hänellä oli hyvin laaja verkosto ja tuttavapiiri, joka mahdollisti sen, että lehdestä tuli laadukas ja

monipuolinen. Lehti kirjattiinkin eräänä vuonna maan parhaaksi maanpuolustuslehdiksi.

Heikki Pääjärvi oli sotilasarvoltaan reservin kapteeni. Hänelle oli myönnetty mm. Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkki, Reserviupseeriliiton kultainen ansiomerkki soljella ja Pohjanmaan Maanpuolustuskillan ansioristi. Hän toimi myös monta vuotta Suomen Jääkärimuseon ystävät ry:n hallituksessa.

Heikki oli myös innokas Lapin kävijä, jopa siinä määrin, että hän ystävänsä Eero Haatajan kanssa rakensi oman erämaakämpän Nuorgamiin. Tietömän taipaleen takana tehty kämpän pystytys talvisena aikana oli melkoinen saavutus.

Heikki oli hyvä ystävä, jonka kanssa pidimme yhteyt-

tä ja pohdimme maailman menoa melkein päivittäin. Kun hän oli saanut tiedon sairautensa vakavuudesta, hän totesi: "Nyt alkoi minulla henkilökohtainen Tali-Ihantala -taistelu, saa nähdä kestääkö puolustus."

Ei kestänyt.

Hyvän ystävän muistoa ja elämäntyötä kunnioittaen.

Heikki Vehosalmi ja Alpo Koivuniemi

Heikki Pääjärven ystävät

Veteraanien perintö elää

Veteraanien perintö elää Suomessa, vaikka emme sitä päivittäin pysähtyiskään pohtimaan. Se on oikeus päättää omista asioistamme. Se on itsenäinen isänmaa. Se on kansanvalta. Se on vahva maanpuolustustahto, joka täällä Keski-Pohjanmaalla elää perinteisen voimakkaana. Siitä ei tehdä sen suurempaa numeroa. Se on ikään kuin itsestäänselvyys, mutta täytyy sanoa, että vahvana pohjavireenä maanpuolustustahto täällä elää.

-Sen olen monesti saanut huomata täällä reilun vuoden päivät asuttuani, ja siitä yhteinen syysjuhlan osaltaan kertoo, sanoi Kannuksen kaupunginjohtaja Jussi Niinistö, joka aikaisemmin toimi useita vuosia puolustusministerinä. Hän oli juhlapuhujana Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin ja perinneyhdistyksen sekä Kitinkannuksen yhteisessä syysjuhlassa 16. syyskuuta.

-Suomen puolustaminen perustuu suomalaisten tahdon puolustaa maataan, mutta tahdon vaaliminen edellyttää tekoja – niin yhteisöiltä kuin yksilöiltä, meiltä kaikilta.

Yksi tärkeimmistä teoista on isänmaamme eteen uhrautuneiden henkilöiden – kunniakansalaistemme sotiemme invalidien, veteraanien ja lottien – hyvinvoinnista huolehtiminen.

-Tässä suhteessa täällä Kitinkannuksessa – entisessä Veljeskodissa – on tehty

Sotainvalidien Veljesliiton Keski-Pohjanmaan piirin, perinneyhdistyksen ja Kitinkankaan yhteisen syysjuhlan osanottajia.

hienoa työtä nyt jo kolmen vuosikymmenen ajan. Veteraanisukupolvi on jättänyt meille hyvän maan ja velvoittavan perinnön. Meidän nuorempien sukupolvien tehtävä on huolehtia, ettei tuo perintö valu hukkaan. Perinnön vaaliminen – kuten Suomen puolustus – on meidän suomalaisten käsissä, ei kenenkään muun.

Maanpuolustuksen rakentaminen, jos mikä, on pitkäjänteistä työtä. Suomen valinnat puolustuksensa kehittämisessä ovat olleet suurilta linjoiltaan oikean suuntaisia. Kylmän sodan päättymisen jälkeen Suomi ei lähtenyt mukaan yleiseurooppalaiseen trendiin,

jonka seurauksena miltei kaikki Euroopan valtiot luopuivat yleisestä asevelvollisuudesta ja suuntasivat voimavaroja kriisinhallintaan.

Näin ollen turvallisuustilanteen muuttuessa, ei vähiten Krimin valtauksen seurauksena, Suomella oli täysin eri lähtökohdat vahvistaa puolustustaan kuin monella muulla maalla, esimerkiksi Ruotsilla. Vaikka Krim tai Itä-Ukraina eivät enää paista joka päivä lehtien otsikoissa tai TV-uutisissa, turvallisuustilanne lähialueillamme tai Euroopassa ei ole muuttunut miininkiin. Itä-Ukrainaan on muodostunut niin sanottu

jäänyt konflikti. Siellä taistellaan päivittäin juoksuhaudoissa. "Itä-Ukrainan rintamalta ei mitään uutta", erästä kirjaklassikkoa vapaasti lainaten. Sotilaallista tai poliittista ratkaisua ei puhujan mukaan ole näköpiirissä.

- Suomen kannalta on huomattava, että Venäjä on viimeisien vuosien aikana kehittänyt asevoimiaan huomattavasti. Tälle kehitykselle ei näy loppua. Päinvastoin. Venäjä kehittää kykyään arktiseen sodankäyntiin ja laajamittaiseen sotaan. Lähialueillamme olevien joukkojen määrä on kasvanut ja niiden laatu on parantunut.

Suomi puolestaan on panostanut pitkäjänteisesti puolustuskykynsä ylläpitämiseen – mutta lopulta varsin maltillisin rahallisin panostuksin. Asevelvollisuus mahdollistaa, että kokenemme kohdentamaan poikkeuksellisen suuren osuuden puolustusbudjetista materiaalihankkeisiin.

Mutta onkin muistettava, että Suomi rakentaa ja ylläpitää itsenäistä kansallista puolustusta. Mikäli haluamme ylläpitää itsenäistä kansallista puolustusta, meidän on myös panostettava siihen. Muutoin vaihtoehdoksi jää sotilaallinen liittoutuminen tai hiipuminen kohti asetelmaa, jossa Suomen kansallinen itsemääräämisoikeus on vahvempien oletetun hyvän tahdon varassa. Ja se ei olisi kestävä tilanne se.

Puhuja tarkasteli myös strategisia hankkeita, koska Suomen puolustuksen tulevaisuus riippuu näiden hankkeiden – Laivue 2020 ja HX – toteuttamisesta. Jussi Niinistön mukaan punaisena lankana puolustuksen kehittämisessä on ollut itsenäisen, uskottavan puolustuksen kehittäminen suorituskyky edellä, laaja maanpuolustushenkilöiden reservimme huomioiden. Mutta puolustuksen rakentaminen on pitkäjänteistä työtä. Turvallisuus edellyttää jatkuvia ponnisteluja. Syysjuhlan tervehdyssan lausui si-piirin puheenjohtaja Esko Hirviniemi

todeten kyseessä olevan toimintojen sopeuttaminen. Sotainvalidipiirissä on 20 sotainvalidia, 156 puolisoa ja leskeä sekä 116 tukijäsentä.

Kai Juvila piti sotainvalidien hartaushetken. Juhlapuheen piti Kannuksen kaupunginjohtaja Jussi Niinistö. Sotainvalidien tervehdyksen esitti Väinö Aro. Muistamisten jälkeen kuultiin sotainvalidi Väinö Sarmakankaan runo, Johanna Koivummaan laulesitys ja lukiolainen Tiitus Konttilan tervehdys veteraaniväelle. Loppusanat lausui perinneyhdistyksen puheenjohtaja Markku Kallinen.

Piirin juhlassa sai pienoislipun vapaudenristin tunnukset Kitinkannus. Ansioristin sai Rauno Känsäkoski, suuren ansiomerkin Airi Alpua, ja kultaisen ansiomerkin Kitinkannuksen työntekijät Terttu Ranta-Nilku ja Merja Vähätiitto. Yhteistyöstä veteraanien hyväksi muistettiin Juha Möttöstä, Sakari Hannulaa ja Jukka Huhtaa. Standaarin saivat Markku Kallinen, Pentti Lähetkangas, Roope Alpua, Seppo Kauppila ja Esko Ruokoja.

Ilmari Luhtasela

Uudenkaupungin rauha päätti kansanmurhan 300 vuotta sitten

Etelä-Kymenlaakson Sotilaspoikien Perinnekilta järjestää vuosittain Virolahdella kunnan, seurakunnan ja maanpuolustusjärjestöjen kanssa perinnepäivän 31. heinäkuuta.

Ajankohta liittyy tapahtumaan, kun Jatkosodan aikana 17-vuotias sotilaspoika Arvo Harjunen joutui Virolahden Rajasuolla kahden venäläisen desantin ampumaksi 31. heinäkuuta 1944. Rajasuolle pystytetyllä muistomerkillä suoritetaan kunnianosoitukset niiden kymenlaaksolaisten kotirintamalla kuolleiden muistoksi, jotka venäläiset desantit ampuivat sotien aikana vuosina 1939–1944.

Historiamme on ollut täynnään sotia. Useimmat niistä on käyty 1800-luvulle asti osana Ruotsia Venäjän kanssa: Vanha viha 1400-luvulla, Pitkä viha eli 25-vuotinen sota 1500-luvulla, Pohjan sota 1600-luvulla, Suuri Pohjan sota (ml. Isoviha), Pikkuviha ja Kustaa III:n sota 1700-luvulla, Suomen sota 1800-luvulla sekä Vapaus-sota, Talvisota ja Jatkosota 1900-luvulla.

Suureen Pohjan sotaan sisältyvän Isonvihan aikana 1713–21 venäläiset kohtelivat suomalaisia julmemmin kuin missään muissa maittemme välisissä sodissa. Tämän ajan putinit ja lukashenkat ovat rippikoulupoikia tuolloisiin vainolaisiin verrattuina. Kokonaisia perheitä, jopa sukuja kidutettiin ja murhattiin. Mielikuvitus ei asettanut julmuudelle mitään rajoja. Tuhansia vietiin orjiksi Venäjälle. Suurvalta-asemaa Mustalta mereltä Itämerelle tavoitteleva Pietari Suuri oli määrännyt käytännössä kansanmurhan suomalais-ten nujertamiseksi.

Virolahden kirkko. Rauhaa solmittaessa käytössä oli vanha kirkko, joka sijaitsi nykyisen kirkon läheisyydessä. Rajankäynnissä raja tuli kulkemaan keskeltä kirkkoa. Rajaa kuitenkin siirrettiin myöhemmin niin, että kirkko ympäristöineen jäi Ruotsin puolelle. Kuva: Hannu Luotola

Vuonna 1700 alkanut Suuri Pohjan sota päättyi Ruotsin ja Venäjän kesken Uudessa-kaupungissa 30.8.1721 tehtyyn rauhansopimukseen. Valtakuntien välinen raja sovittiin alkavaksi Suomenlahden rannasta Virolahdelta.

Raja merkittiin kesäkuussa 1722. Se alkoi Hurpunnimestä, jakoi silloisen kivistä vieressä olleen Virolahden vanhan kirkon kahtia Ruotsille ja Venäjälle, kiersi merenlahden (Rautalanselän) puolen ruotsalaisen peninkulman (n. 5,3 km) päästä, ja koh-tasi nykyisen rajan Vaalimaan raja-aseman pohjoispuolella.

Rajankäynnin ruotsalainen osapuoli ei hyväksyt-

nyt venäläistä tulkintaa. Helmikuussa 1723 Venäjä myöntyi rajan siirtämiseen idemmäksi siten, että kirkko, pappila ja niitä ympäröivä kylä jäivät Ruotsin puolelle. Maaliskuun 1723 rajankäynnissä raja siirtyi kirkon kohdalta 300 metriä koilliseen.

Virolahden Pitäjätuvan vierellä 26.8.2011 paljastettu Uudenkaupungin rauhan muistomerkki on suunnitteen vuonna 1722 vedetyllä rajalla. Sen koillissivulla on rajakivissä käytetty venäläinen merkki: risti ja gran (raja) 1722. Lounaissivulla on ruotsalainen vaakuna-kruunu, jonka alla kuningas Fredrik I:n merkinä F-kirjain. Ruotsin merkit hakattiin vasta vuonna 1723 hy-

väksytyn rajan rajakiviin.

Myöhemmistä rajankäyn-

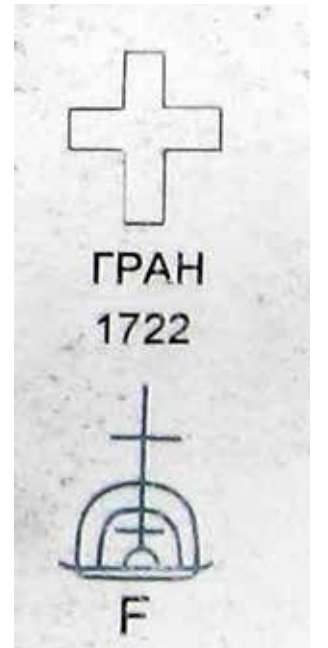

Rajakiven (muistomerkin) ruotsalainen merkki. Kuva Hannu Luotola

neistä on toisenlaisiakin tuloksia, jotka ovat päättyneet Suomen menetyksiksi.

Hannu Luotola

prikaatikenraali evp.

Rajakiven (muistomerkin) ruotsalainen merkki. Kuva Hannu Luotola

Uudenkaupungin rauhan muistomerkki Uudenkaupungin torilla (Reino Harski 1961). Kuva luettelosta Uudenkaupungin julkiset taideteokset ja muistomerkit.

Uudenkaupungin rauhan muistomerkki Virolahden Pitäjätuvan vieressä. Kuva Hannu Luotola

Infoa ja rekrytointia

Maanpuolustajat panostavat venetsialaisiin Elokuun viimeisen lauantaan venetsialaistapahtumista on vuosien kuluessa tullut tuhansia ihmisiä keräävä, kesäkauden suurin vuosittainen yleisö tapahtuma Kokkolassa.

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ja Maanpuolustuskoulutusyhdistys MPK ovat olleet jo vuosikautia mukana venetsialaisten toritapahtumassa, missä eri järjestöt ja yhteisöt ovat esitelleet omaa toimintaansa. Maakunnan ihmisille halutaan näyttää avoimesti, mitä maanpuolustustyö on, ketkä sitä tekevät ja miten sitä toteutetaan paikallisesti. Nyt paikalla oli maakunnan reserviupseeri ja reserviläisyhdistysten, K-P:n maakuntakomppanian ja Pohjanmaan Maanpuolustaja -lehden edustus. MPK:n Pohjanmaan maanpuolustuspiiri oli toimitanut paikalle esitemateriaalia. Osastolla oli esillä vanhempaa ja uudempaa asetekniikkaa, harvinainen VRFK-radio ja aina niin suosittu Ecoaims-ampumarata, jossa niin isät kuin pojat sekä äidit ja tyttäret testasivat tarkkuuttaan. Toritapahtuman alkupuolella esiintynyt Kokkolan Nuorisosoittokunta oli ottanut ohjelmistonsa myös marssimusiikkia, joten heti ensimmäisen kappaleen aikana yleisön joukosta kuului ehdotus, että ”nyt reser-

viläiset näyttämään marssin mallia!” No, ehkä vuoden päästä nähdään pienimuotoinen Tattoo-tapahtuma myös Kokkolan kauppatorilla? Reserviläiset olisivat ehkä ennemmin halunneet näyttää omaa tulivoimaansa, nyt se kiteytyi kaupungin ja yksityisten illalla toteuttamaan ilotulitukseen. Mutta olihan Suntain soudun lähtölaukaus volyymitaan lähempänä kertausharjoitusten todellisuutta!

Perinteiseen venetsialaisohjelmaan on joka vuosi kuulunut Suntain soutu -tapahtuma. Kun nyt kisassa oli vain kaksi siviilijoukkuetta, niin ensi kerraksi mukaan voitaisiin ottaa myös sotilassarja, missä maakunnan eri aselajien edustajat ottaisivat mittaa toisistaan. Tosin rannikkojääkäreiden ja merireserviläisten venekunnat saattaisivat olla vahvoilla harrastuneisuutensa perusteella.

Vaikka venetsialaiset on kepeä ja huoletonkin tapahtuma, niin Maanpuolustuspiirin osastolla käytiin hyviä keskusteluja turvallisuuspolitiikasta, asepalveluksesta ja lähes kaikista siihen liittyvistä aiheista. Muutama vasta varusmiespalveluksesta reserviin siirtynyt nuori mies kävi kysymässä reserviläisyhdistysten ja MPK:n tarjoamista toiminnoista, kurseista ja ampu-maharjoituksista. Esitteitä ja lehtiä lähti kiinnostunein-

den mukaan, heijastimet, kuksat ja kynät tekivät kauppansa. Eräs 34-vuotias helsinkiläinen reservin yliluutnantti ilmoitti tulevansa mukaan Kokkolan Reserviupseereiden toimintaan heti, kun hänen työperäinen

muuttonsa toteutuu ensi kesänä. Tuloksiakin siis saatiin!

Teksti ja kuvat: Jouko Liikanen

Tuleva viestimies – ehkä kipinä alaan syttyi juuri nyt?

Asa-Radio Oy:n valmistama VRFK-radio ”Raili”, rykmentti- ja pataljoonaportaan yhteyksiin tarkoitettu C-radio. Näitä vuonna 1942 kehitettyjä radioita oli Puolustusvoimien käytössä vielä 1960-luvulla.

Moni vanhempi reserviläinen kertoi omakohtaisista kokemuksistaan sodanaikaisista aseista, tosin omilta varusmiesajoiltaan 1960-luvulta.

Tunnelma Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piirin osastolla oli asiallinen, mutta tuttujen ja leppoisan toriyleisön seurassa huumorikin sai sijansa.

MarsMars kuntoilemaan!

Puolustusvoimat tarjoaa varusmiespalveluksensa aloittaville ilmaisen kunto-ohjelman MarsMars sovelluksessa. Palvelu soveltuu myös reserviläisten ja muiden kuntoilijoiden käyttöön.

MarsMars sovelluksella voit testata lähtökuntosi, jonka perusteella sovel-lus tarjoaa juuri Sinulle sopivan nousujohtaisen kunto-ohjelman. Varusmieheksi tuleville tarjolla on räätälöity kolmen kuukauden kuntokuuri ennen kasarmille saapumista. Kuntotestien lisäksi saat runsaasti kuvallisia harjoit- teluohjeita sekä harjoitus-

videoita, joiden avulla oma kuntoilusi etenee hyvin. Jos et ole kuntoillut aikoihin, ota tarvittaessa asia terveydenhoidossa esille ennen aloittamista. Kuntoilu on helppoa, kun saat neuvoja. MarsMars-sovellus on saatavilla Android- ja iPho-ne-puhelimiin.

Yksilölliset treniohjelmat jokaiseen tarpeeseen

Marsmars tarjoaa lukuisia treniohjelmiä käyttöösi – niin voima-, kestävyys, kuin ravintotarpeisiisi. Selvitä oma lähtötasosi ja haasta itsesi yhä parempiin suorituksiin. Uutuutena tulossa Puolustusvoimien suunnittelemat ohjelmat military cross-trainingista hyödyllisiin erätaitoihin.

Kokonaisvaltaista toimintakykyä

Puolustusvoimien tarjoama Marsmars- mobiilisovellus ohjaa sinua seuraamaan omaa liikkumistasi, ruokailutottumuksiasi, lepoa ja palautumista sekä haastamaan itsesi toimintakyvyn eri osa-alueilla. Valitse kirjauksesi yli 500 eri aktiiviteetistä.

Auttaa voimaan paremmin

Valitse treniohjelmasi, kirjaa suorituksesi, opi uutta toimintakyvystä sekä hyvinvoinnista ja kannusta kavereita kohti pysyvää muutosta. MarsMars sopii kaikille riippumatta iästä, sukupuolesta, harrastetuista lajeista tai lähtötasosta.

Lähde mukaan!

Raimo Palomäestä Reisjärven Reserviupseerikerhon ensimmäinen kunniajäsen

Reisjärven Reserviupseerikerho ry valitsi vuoden 2021 toukokuun kokouksessa Raimo Palomäen seuran ensimmäiseksi kunniajäseneksi. Kerhon puheenjohtaja Tomi Niskakoski ja sihteeri Jarkko Saarinen luovuttivat lämminhenkisessä tilaisuudessa kunniajäsenelle plaketin ja kunniakirjan kiitokseksi pitkäaikaisesta ja ansiokkaasta toiminnasta kerhon ja isänmaan hyväksi. Raimo Palomäki on ollut kerhon jäsen sen toisesta kokouksesta lähtien eli lähes 60 vuotta. Hän on toiminut (ja toimii edelleen) kerhossa monissa eri tehtävissä.

Kerhon puheenjohtaja Tomi Niskakoski mainitsi puheessaan mm. seuraavaa: ”Te, herra luutnantti, olette ehtinyt saavuttaa pitkän elämänne aikana paljon. 1930-luvulla syntyneenä olette kokeneet myös sodan ajan vaikeudet ja sen ajan haasteet isänmaamme kohtalon vuosina. Teitte pitkän elämäntyönne opettajana. Aivan kuten toiminnassanne vapaa-ajalla, myös työelämässä toimitte isänmaan puolesta kasvattaen osaltanne yhä uusia sukupolvia kantamaan vastuuta yhteisestä isänmaastamme, josta lausumme lämpimän kiitoksemme. Olette toiminut pitkään myös eri järjestöissä, joista ampuma- ja reserviupseeritoiminta nousee päällimmäisenä mieleeni. Olette kuulunut Reisjärven Reserviupseerikerhoon lähes sen alkuhetkistä saakka.

Keskellä huomionsoituksen kohteena oleva Raimo Palomäki, oikealla Reisjärven Reserviupseerikerhon puheenjohtaja Tomi Niskakoski ja vasemmalla sihteeri Jarkko Saarinen.

Mielestäni Juhani Tilli kuvasi teitä ja toimintaanne osuvasti sanomalla: ”Raimon koko toimintaa niin työssä kuin vapaa-aikana on ohjannut aito isänmaanrakkautta sekä halu nostaa maanpuolustustahtoa ja -tunnetta olemalla aktiivinen reserviläinen itsenäisen Suomen puolesta toimien, itsestään numeroa tekemättä.”

”Haluan kiittää teitä tekemästämme työstä sekä onnitella teitä koko kerhon puolesta.”

Kiitospuheessaan Palomäki totesi olevansa aivan hämmentynyt, sillä hän ei osannut ollenkaan odottaa tällaista kunniaa. Hän sanoi arvostavansa tämän kunniaosoituksen erittäin korkealle. Työ itsenäisen Suomen ja isänmaan eteen on ollut ja on edelleen hänelle kunnia-asia ja erittäin mieluista.

Maanpuolustustyö on ollut koko ajan Raimo Palomäen sydäntä lähellä. Paitsi Reisjärven Reserviupseerikerhossa hän on toiminut myös Haapajärven

ampumaseurassa pitkäaikaisena puheenjohtajana ja johtokunnan jäsenenä. Ampumaurheilu onkin ollut Palomäen pitkäaikainen harrastus, ja hän on saavuttanut menestystä aina SM-tasoa myöten.

Toiminta myös maanpuolustuspiirissä on Raimo Palomäelle tuttua, ja hän on saanut monia tunnustuksia tälläkin alalla.

Aseiden ja eri aselajien kehitystä kunniajäsen Palomäki on myös seurannut aktiivisesti. Laivastossa palvelleena Raimo Palomäki muistelee sitä aselajia lämmöllä ja toteaa saaneensa sieltä hyvät eväät elämälle.

Juhani Tilli

Plaketti ja kunniakirja korostavat Raimo Palomäen vuosikymmeniä kestänyttä vaikutusta reserviupseeritoiminnassa, vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä ja ampumaurheilussa.

Pasi Välimäki Maavoimien komentajaksi vuoden vaihteessa

Maavoimat
3.8.2021 TIEDOTE

Tasavallan presidentti on nimittänyt kenraalimajuri Pasi Tapio Välimäen kenraalin virkaan ajaksi 1.1.2022-31.12.2026 ja määrännyt hänet Maavoimien komentajan tehtävään 1. tammikuuta 2022 lukien. Kenraalimajuri Pasi Välimäki (s. 1965) on toiminut Puolustusvoimien operaa-

tiopäällikkönä vuodesta 2019 asti. Aikaisemmin hän on palvellut muun muassa Karjalan prikaatin komentajana, Pääesikunnassa sektorijohtajana ja osastoesiupseerina sekä Afganistanissa suomalaisen kriisinhallintajoukon apulaisoperaatiopäällikkönä.

Ylennykset:
1986 Vänrikki
1989 Luutnantti
1991 Yliluutnantti
1994 Kapteeni
1998 Majuri
2006 Everstiluutnantti
2013 Eversti
2016 Prikaatikenraali
2019 Kenraalimajuri

Puhe RUK:n 100-vuotisjuhlapäivänä

Hyvät reserviupseerit, juhlavieraat, Juhlimme ja onnittelemme tänään 100-vuotiaasta Reserviupseerikoulua historiallisessa paikassa. Itsenäisen Suomen armeijan pohja rakennettiin ja Suomen armeijan ensimmäiset johtajat koulutettiin täällä. Juuri tällä tontilla noin parinkymmenen metrin päässä oli kauppias Helge Lakasen liiketalo, missä toimi Vimpelin Sotakoulun esikunta vuosien 1917 - 1918 vaihteessa. Myös sotakoulun asevarasto oli tällä tontilla sijainneessa kaupamakasiinissa.

Toukokuussa 1917 aloitettiin maassamme toimintansa ensimmäiset suojeluskunnat, joita silloin kutsuttiin vielä palokunniksi, tavoitteena hankkia maalle itsenäisyys vaikkapa sitten aseellisin voimin. Palokuntien harjoituksia haistasi aluksi ohjaajien vähälukuisuus ja heidän heikko taitonsa. Jo juhannuksen aikoina 1917 keskusteltiin kouluttajien harjoituskursien pidosta. Kurssipaikaksi suunniteltiin sodankäynnin tukialueeksi ajateltua Pohjanmaata ja sen yhtä keskeistä paikkakuntaa Lapuaa. Suomeen saatiin syksyn 1917 kuluessa Saksasta aseita, ja näiden kuljetusten mukana saatiin sieltä myös joitakin jääkäreitä kouluttajiksi lähinnä Pohjanmaan suojeluskunnille. Samaan aikaan kasvoi varsinkin Helsingin ylioppilassuojeluskunnan miesvahvuus tuntuvasti, ja samalla koulutettujen johtajien puute kävi krooniseksi.

Sisäpoliittinen tilanne kärjisty maassa syksyllä 1917, ja marraskuun alkupuolella aktivistit sitten päättivät Helsingissä, että osalle ylioppilassuojeluskunnan jäsenistä ja muutamille oppilaille maan eri suojeluskunnista järjestetään johtajakurssit sopivassa paikassa Pohjanmaalla. Kun Lapua ja Ylistaro eivät tulleet kysymykseen siellä majoilleen suuren venäläisen sotaväen takia ja Saksan niemestä hajotettu Ratsukoulu ehti majoittua Lap-pajärvelle, kurssi päätettiin järjestää Vimpelissä. Ne rohkeat vimpeliläiset, jotka kovin rauhottomana aikana ja vaikeissa olosuhteissa uskalsivat ottaa kurssin vastaan ja ryhtyä pikaisesti kaikkiin tarvittaviin valmistelutoimiin, olivat Vimpelin Suojeluskunnan päällikkö kauppias Helge Lakanen, esikunnan jäsenet Helge Rintaniemi, Antti Heikkilä, Antti Seppä ja Tiitus Rauhala sekä majoitustoimikuntaan kuuluneet Matti Liikala ja Jalmari Latvala. Kymmenet vimpeliläistalot

Kapteeni res. Seppo Kataja piti puheen Vimpelin Sotakoulun muistomerkillä. Kuva: Hanna Anttila

avasivat sitten auliisti ovensa kurssilaisten majoittamiseksi. Monet henkilöt toimivat kurssin hyväksi niin Helsingissä kuin Pohjanmaalla. Aseita ja rahoitusta kurssia varten hankittiin. Mutta myös meitä vimpeliläisiä tarvittiin silloin moneen avustavaan tehtävään, oli muonanhankkijoita, kyytimiehiä, lähettejä ja niin edelleen. Emmekä saa unohtaa myöskään itsenäisen Suomen ensimmäisiä lottia, niitä monia vimpeliläisiä neitokaisia tai nuoria rouvia, jotka hoitivat sotakoulun ruokahuoltoa. Heille kaikille lausumme kiitoksemme vielä näin yli sadan vuoden takaa. Kurssin johtajaksi lupautui Etelä-Pohjanmaan suojeluskuntien johtajaksi saapunut kenraalimajuri Paul von Gerich. Kouluttajiksi määrättiin 15 maassa eri tehtävissä ollutta jääkäriä. Kun kurssi alkoi joulunpyhien jälkeen 1917, kurssille saapui yli 200 miestä eri puolilta Suomea. Kurssi jaettiin kahteen komppaniaan, 1. eli suomenkielinen komppania oli läheisessä Pokelan kylässä, komppanianpäällikkönä, Zugführer, jo kurssin aikana luutnantiksi ylennetty Aarne Sihvo, 2. komppania, minkä komentokielenä oli ruotsi, toimi täällä kirkonkylässä komppanianpäällikkönä Zugführer

Juho Heiskanen. Vimpelin Sotakoulun merkitys oli kauaskantoinen. Vöyrin koulu, mitä pidetään suomalaisen aliupeeerikoulutuksen alkuna, sai muutamia parhaita Vimpelin kurssin suorittaneita opettajikseen. Monet muut Vimpelin kurssin suorittaneet saivat määräyksen ryhtyä kouluttamaan joko kotipaikkakuntansa tai aivan vieraan paikkakunnan suojeluskuntaa. Suurin osa kurssin suorittaneista taisteli pian alkaneessa vapaussodassa joukkueenjohtajana, muuttamat myös komppanianpäällikkönä ja jopa pataljoonan komentajana. Heidän tappioprosenttinsa oli myös suuri. Vapaussodassa kaatui lähes 20 % kurssin käyneistä ja lisäksi monet haavoittuivat. Vimpelin Sotakoulun johtaja kenraali Paul von Gerich tervehti koulun 20-vuotisjuhlassa aseveljiään mm. näillä sanoilla: ”Kaikki näytti synkältä ja toivottomalta, mutta nuoriso uskoi tulevaisuuteen. Aikaa oli vähän, mutta tyhjistä oli taiottava armeija viemään värimme voittoon. Palava isänmaanrakkaus ja kaikki voittava intomieli korvasi puutteellisen teoreettisen koulutuksen. Valkoinen armeija tuli todellisuudeksi. Te olitte luoneet sen perustan. Sitä kunniata ei teiltä

kukaan voi kieltää. Muistakoot Puolustusvoimissa palvelevat ne vaikeudet, missä armeijamme luotiin, ja sen yhteenkuuluvaisuuden hengen, mikä vallitsi Vimpelin kurssilla. Vaalikoon Reserviupseerikoulu huolella niitä perinteitä, mitkä sille kuuluvat pitäessään vuosipäivänään Vimpelin kurssin alkamispäivää. Muistakoon tulevat Reserviupseerikoulun oppilaat ensimmäisten oppilai-

den raskaita, työntäyteisiä ja jännittäviä päiviä suuren vihollisjoukon alituisen uhan alaisena.” Vimpelin Sotakoulun perinnettä vaalivat Vimpelin reserviupseerit katsovat kiitollisina RUK:n lipun reunassa Vimpelin Sotakoulusta eli Vimpelin kursista muistuttavaa merkintää VK 1917 samalla, kun tervehtivät ja onnittelevat satavuotiaasta Reserviupseerikoulua.

Kapteeni res. Seppo Kataja RUK:n 100-vuotisjuhlapäivän seppeleenlaskutilaisuudessa 12.6.2021 Vimpelin Sotakoulun muistomerkillä.

Suomen lippu Matti Vihriälä, vänrikki res. Jyrki Lappi, Vimpelin kunnanjohtaja Sam Leijonaniemi, E-P:n Reserviupseeripiirin puheenjohtaja kapteeni res. Tuomas Taivalmaa, vänrikki res. Atro Anttila, E-P:n Reserviupseeripiirin lippu vänrikki res. Pekka Kataja. Kuva: Esko Hyypä

Suomalaista reserviupseerikoulutusta 100 vuotta – juhlan paikka

Majuri (res.) Kimmo Tastula Suomen lipulla, muistomerkillä yliluutnantit (res.) Eero Lehto, kuvassa oikealla, ja Sami Salmu.

Reserviupseerikoulutuksen satavuotista taivalta juhlistettiin 12. kesäkuuta 2021 sekä Haminassa että ympäri maata paikallistason juhlallisuuksin. Keski-Pohjanmaan Reserviupseeripiiri kunnioitti juhlapäivää laskemalla sepeleen Kokkolassa sijaitsevalle JR 29:n muistomerkillä. Pienimuotoinen, mutta hartaan kun-

nioittava huomionosoitus nostatti osallistujien mieliin muistoja ja kokemuksia omilta RUK:n kurssiajoilta, olihan osaston kurssiskaala 123:sta 228:aan. Kunniaosaston muodostivat reservin majurit Terho Tattari, Jari Myllymäki, Antti Porko ja Kimmo Tastula, sekä reservin yliluutnantit Eero Lehto ja Sami

Salmu. Tapahtuman ikuisti reservin kapteeni Jouko Liikanen. Jalkaväkirykmentti 29 (JR 29) oli Suomen puolustusvoimien 11. Divisioonan yksikkö jatkosodassa. Rykmentin perusti Keski-Pohjanmaan sotilasläänin Kokkolan suojeluskuntapiiri. JR 29:n ensimmäisenä komentajana toimi eversti-

Sepeleen JR 29:n muistomerkillä laski reservin majurikolmikko Terho Tattari (etualalla), Antti Porko ja Jari Myllymäki.

luutnantti Paavo Susitaival. Talvi- ja jatkosodan aikana reserviupseerien osaaminen nousi omaan arvoonsa silloisen koulutuksen ansiosta. Mutta sai reserviupseerijärjestelmä vastaansa koettelemuksiakin. Talvisodassa kaatui tai katosi 972 reserviupseeria. Kaikkiaan upseeritappioista se oli 88 %. Haavoittuneista upsee-

reista kaksi kolmannelta oli reserviupseereita. Jatkosodassa kaatui yhteensä 3365 reserviupseeria. Tänä päivänä lähes jokaisessa kunnassa on oma reserviupseerikerho, ja RUK on aina ollut ikäluokkansa parhaimmiston tavoitteena varusmiespalvelusta suoritettaessa. Varsinkin nuoret naiset ovat löytäneet

RUK:sta sen tarjoaman menestymisen avaimen, johtajakoulutuksen. Yhteiskunta ja maailma ympärillämme muuttuu, samoin uhkakuvat. Mutta reserviupseeriuden henki elää vahvana – tahtona edelleenkin puolustaa maatamme ja sen kansaa.

Jouko Liikanen,
kapteeni (res.)

Föreningsmästerskap i Jakobstad - Yhdistysmestaruuskisa Pietarsaaressa

Jakobstadsnejdens Reservister inledde höstens skyttesäsong på traditionsenligt vis med distriktsmästerskapet i dubbelälg som gick av stapeln i Kovjoki den 5.9., 14 skyttar deltog. Tidigare om åren har föreningen ordnat en vänskapstävling mellan olika reservist- och reservofficersföreningar, jägare och myndigheter som arrangerats vid Jakobstads Skytteförenings skjutbana i Jakobstad. I år blev denna på sätt och vis återupplivad men i form av internt föreningsmästerskap, andra föreningar kunde inte inbjudas pga Covid-19.

Föreningsmästerskapens tävling 19.9. var en ”trekamp” med 3x5 skott med pistol på 25 meter, gevär med 3x5 skott stående, knästående och liggande med på 100 meter (detta moment skiljer ur såtilvida att två olika tavlor används, försvarsmaktens tavla 03 för de som skjuter med öppna riktmedel och internationell 25m/50m pistoltavla för de som skjuter med optik). Det sista momentet var en 25 duvors lerduveserie och sköts i år som trap (tidigare har detta

varit sporting eller kompak sporting), alla tre moment var värda maximalt 150 poäng för en total poängsumma om 450. Vädret och deltagarnas humör var på topp. För många var lerduvmomentet (som ju inte är något som hör till reservistföreningens normala repertoar) ovant. Förhoppningsvis kan denna tävling ordnas i framtiden och då enligt samma koncept som förr om åren, som en utmaningstävling med deltagare från vitt skilda bakgrunder och föreningar.

Pietarsaarensudun Reserviläiset aloitti syyskauden järjestämällä kaksoishirven piirimestaruusammunnat Kovjoella (Uusikaarlepyy) 5.9. Kisaan osallistui 14 ampujaa. Menneinä vuosina yhdistys on järjestänyt ystävyyskilpailun eri reserviläis- ja reserviupseeriyhdistysten välillä, tähän on osallistunut myös metsästäjiä ja viranomaisia. Kilpailu on järjestetty Pietarsaaren ampumaseuran ampumaradalla Pietarsaaressa. Tänä vuonna kilpailu herätettiin henkiin, mutta sisäisen yhdistysmestaruuden muodossa, koska muita

yhdistyksiä ei voitu kutsua koronan takia.

Yhdistysmestaruuskilpailu oli ”kolmiottelu” joka koostui 3x5 laukauksesta 25 metrin etäisyydellä pistoolilla, kiväärillä 3x5 laukausta 100 m etäisyydellä (seisten, polvelta ja makuulta). Taulut olivat eri kokoisia riippuen siitä, ampuiko optiikalla varustetulla kiväärillä vai avotähätimillä, kansainvälisessä pistoolitaulussa on pienemmät pistealueet optiikalle ja PV:n 03 taulu on avotähätimille). Viimeinen osuus oli yhden 25 savikiekon sarja, tänä vuonna ammuttiin trappia. Jokainen osuus oli arvoltaan 150 pistettä, joten maksimi oli 450 pistettä. Kisa käytiin kahdessa luokassa, yleisluokka ja 50 vuotta täyttäneet. Sää ja osallistujien mieliala oli huipussaan. Monelle savikiekko-osuus ei ollut ennestään tuttu, tähän ei normaalisti kuulu reserviläisten ampumalajirepertuaariin.

Teksti: Johan Irjala

Resultat / tulokset (max./maks. 450p):

Allmän klass / yleinen luokka:

- Johan Irjala 349p
- Patrik Högstedt 292p
- David Snäre 283p
- Daniel Finell 267p
- J-A Rönnskär 259p
- Mika Tapanainen 257p
- Joel Häggblom 255p
- Emma Björkman 249p
- William Strengell 220p
- Richard Nylund 152p
- Jesper Wikström 122p

50+ klass / luokka:

- Valter Fagerholm 355p
- Stefan Järndahl 295p
- Evert Rönnqvist 293p
- Rolf Bäckström 279p
- Ulf Åström 220p
- Åke Björklund 215p
- Sune Häggblom 151p
- Kristian Wikstrand 17p

Även vid trap-momentet blev en brokig skara hagelgevär använda. / Myös trap-osuudella tuli käytettyä kirjavaa haulikkokalustoa. Bild/kuva: Johan Irjala

Gevärsmomentet, många olika typer av gevär användes. / Kivääriosuudella oli käytössä erityyppistä kiväärikalustoa. Bild/kuva: Valter Fagerholm.

Yhdistystenväliset joukkueampumakilpailut Haapajärvellä

Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset haastoivat joukkueampumakilpailuun Haapajärvellä, Varikon ampumaradalle heinäkuun viimeisenä päivänä Haapajärven Reserviupseerikerhon ja Varikon vartioston henkilökuntaa. Ilmassa oli suuren reserviläisurheilujuhlan tuntua ja parkkipaikalla tunkua, kun paikalle saapui järjestäjyhdistyksestä ja reserviupseereista yhteensä 18 henkilöä eli kuusi kolmihenkinen joukkue.

Reserviläisten ampumaharrastus on hyvässä nosteessa Haapajärven-Reisjärven alueella. Kuvassa haastekilpailun osanottajia Varikon ampumaradan maastossa.

Kolmihenkinissä joukkueissa yksi kilpailija ampui 9 mm sotilaspistoolilla, toinen sotilaskiväärillä ja kolmas reserviläiskiväärillä. Pistoolilla ammuttiin 25 metrin radalla ensin viisi koelaukausta ja sen jälkeen

10 +10 kilpalaukausta paikallaan oleviin tauluihin, joista parempi sarja huomiointiin. Kivääreillä ammuttiin

150 metrin matkalta viisi koelaukausta ja 10 kilpalaukausta paikallaan oleviin tauluihin. Joukkueen

yhteistulos ratkaisi sijoituksen, ja kolme parasta joukkueita palkittiin mitaleilla. Timo Karvonen, Haapajärven Reserviupseerikerhon puheenjohtaja, piti haasteampumakilpailua mukavana ja kerhoa aktivoivana tapahtumana. -Edellisistä haastekilpailuista onkin jo ainakin 15 vuotta aikaa, silloin kilpailtiin pesäpallossa ja jalkapallossa. Tästä voisi tehdä uuden, vuosittaisen perinteen.

Kilpailun ylivoimaiseksi voittajajoukkueeksi julistettiin järjestäjyhdistyksen grand old man'ien muodostama Huru-ukot, jossa kilpailivat Sakari Muuttola, Jouko Paananen ja Markku Takala.

Tulokset:

1. Huru-ukot 243 p. (Sakari Muuttola, Jouko Paananen ja Markku Takala)
2. RES1 209 p. (Jukka Remes, Matias Löytynoja ja Jukka-Pekka Parttimaa)
3. RES2 199 p. (Hanna Riihijärvi, Mikko Ampula ja Mauno Harju)
4. Sikariporras 198 p. (Timo Karvonen, Anna Jussila ja Arto Kunelius)
5. RESUPS1 187 p. (Esko Hirviniemi, Simo Alanko ja Petri Ahola)
6. RESUPS2 166 p. (Jukka Kuoppala, Jarno Ojala ja Timo Hedetniemi)

Haapajärven-Reisjärven Reserviläiset kiittää lämpimästi K-Supermarket Haapajärveä kilpailun sponsoroinnista.

Teksti ja kuva: Anna Jussila

Nivalan Reserviupseerikerhon SYYSKOKOUS

pidetään perjantaina 19.11.2021
klo 18.30

Nivalan Liikuntakeskus
Uikon aitiokabinetissa,

osoitteessa Kalliontie 5, Nivala.

Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu & Noptel-ammuntaa.

Tervetuloa, myös uudet jäsenet.

Nivalan Reserviupseerikerho ry, hallitus

KILPAILUKUTSU

”JOUNIN VYÖ”

Paikka
Aika
Lajit

Haapajärven Varikonrata
Lauantai 13.11.2021 alkaen klo 10.00
Reserviläiskivääri 5.56-7,62x39

Huom! ei optisia tähtäimiä.

150 m, 5 koelaukausta.

10 kilpalaukausta paikallaan oleviin ja

6+6+6 kääntyviin tauluihin.

Pistooli 9 mm

25 m, 5 koelaukausta.

10+10 kilpalaukausta paikallaan oleviin tauluihin.

10+10 kilpalaukausta kääntyviin tauluihin

parilaukauksina kahdesta lippaasta.

Kaikkien kilpalaukausten määrä on ampujan tulos (maksimi 680 pistettä).

Sarjat Vain yksi sarja.

Voittaja saa vuodeksi haltuunsa ”Jounin vyö” -kiertopalkinnon ja kolme parasta palkitaan mitaleilla.

Kilpailumaksu 20 €

Paikalla aseita ”rajoitetusti” ja patruunoita myynnissä ammuntaa varten.

Ammuttajat Kiväärirata: Jouko Paananen, 040 734 4063

Pistoolirata: Markku Takala, 0400 889 660

Tervetuloa!

Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n VUOSIKOKOUS

pidetään tiistaina 19.10.2021
klo 19.00

Haapajärvellä,
osuuskunta Kumisevan Kaiun tiloissa,

osoitteessa Katajaperäntie 2,
Haapajärvi

Vanhojen piirien piirihallitukset klo
18:00

Vanhat piirit 18:30

K-P Maanpuolustajien piiri 19:00

Käsitellään sääntömääräiset asiat.

Kahvitarjoilu.

Tervetuloa!

MPK Pohjanmaa ja Kalajoen

Reserviläiset ry järjestää

SOTVA-ammunnat

30.-31.10.2021 klo 08:00-17:00

Kalajoella Särkkäin Portin ampumaradalla.

Ammutaan reserviläiskivääreillä 100 m radalla.

Ilmoittautuminen kurssille MPK:n koulutuskalenterin kautta.

MAANPUOLUSTUSKOULUTUSYHDISTYS
FÖRSVARSUTBILDNINGSFÖRENINGEN

Puolustusvoimien kokeilutoimintaa

Maanpuolustuskorkeakoulun julkaisema komeasti kuvitettu ja tyylikkäästi taitettu kokoomateos antaa vastauksia siihen, miten Puolustusvoimia on kehitetty kokeilutoiminnan avulla vapaussodan päättymisestä talvisodan alkuun.

Tieteelliset kriteerit täytävissä mutta kuitenkin selkosuomella kirjoitetussa kirjassa on artikkeleita 21 kirjoittajalta. Ne muodostavat selkeän ja analyttisen kokonaisuuden, mistä kiitos pitkälti kuuluu kirjan toimittaneelle sotahistorian apulaisprofessori Mikko Karjalaiselle.

Teos jakaantuu neljään teemaosioon, jotka käsittelevät sotavarusteisiin, ase-

tekniikkaan, sotataitoon ja meri- ja ilmapuolustukseen kohdistunutta kokeilutoimintaa.

Myös toimintaan osallistuneita henkilöitä nostetaan esille; heistä tunnetuimpina Suomi-konepistoolin isä Aimo Lahti. Kyseinen ase osoittautui erinomaiseksi yksittäistaistelijan työkaluksi Suomen metsäisessä maastossa, vaikkei sitä aluksi ymmärrettykään. Kenraali Vilho Nenonen puolestaan ansioitui tykistön ampumatoiminnan pitkäjänteisenä kehittäjänä.

Kehittämistyö lähti vapaussodan jälkeen liikkeelle varsin vaatimattomista lähtökohdista. Vuosien varrella syntyi kuitenkin

suomalaisiin olosuhteisiin sopivia onnistumisia, joilla oli tärkeä rooli tulevissa sodissa. Oli itsestään selvää, että sotilassuksia, ahkioita ja marssikompassia oli kehitettävä toimiviksi. Enemmän olisi tehty, mutta kaikkeen ei ollut rahaa ja resursseja. Oli siis priorisoitava.

Osa kokeilutoiminnan tuloksena syntyneistä keksinnöistä käytetään edelleen tämän päivän Puolustusvoimissa. Suomi-konepistoolista on jo luovuttu, mutta kamiinalla lämmitettävä puolijoukkueteltha eli sotilasteltha m/36 paranneltuna versiona on tuttu kaikille varusmiespalveluksen käyneille.

Kirja saa jatkoa. Toinen osa käsittelee tositilanteissa tehtyjä kokeiluja eli talvi- ja jatkosotien aikaa. Kolmas osa kattaa kylmän sodan.

Jussi Niinistö

**Mikko Karjalainen (toim.):
Puolustusvoimien kokeilutoiminta vuosina 1918-1939.
Kokeilutoiminnan historialliset juuret, osa 1. Maanpuolustuskorkeakoulu julkaisusarja 1: tutkimuksia nro 43.
2021. 292 sivua.**

OP Joki-Pohjanmaa

Himanka, Nivala, Perho

010 256 5001

Yhdessä yli kaikkien aikojen.

Pohjanmaan Maanpuolustaja on
Keski-Pohjanmaan Maanpuolustajien piiri ry:n,
Autojoukkojen Keski-Pohjanmaan Kilta ry:n,
Österbottens Försvargille - Pohjanmaan Maanpuolustuskilta rf:n,
Keski-Pohjanmaan Meripuolustajat ry:n yhdistysten tiedotus- ja jäsenlehti.

Talousasiat: Rauno Hauta-aho P. 040 581 7412
rauno.hauta-aho@sok.fi

Paino: Botnia-Print Oy, Kokkola

POHJANMAAN MAANPUOLUSTAJA

Päätoimittaja: Jouko Liikanen P. 044 558 2603
paatoimittaja@kpmaanpuolustajat.fi
www.kpmaanpuolustajat.fi

Aineistopäivät:

Talvisodan päättyminen 13.3.
Marskin syntymäpäivä..... 4.6.
Haminan rauha 1809 19.9.
Itsenäisyyspäivä..... 6.12.

OSOITTEENMUUTOKSET

RES: (09) 4056 2040
toimisto@reservilaisliitto.fi

RUL: (09) 4056 2054
toimisto@rul.fi

K-P Maanpuolustajien piiri ry

Samu Salmu 044 382 4129
sami.o.salmu@gmail.com

Autojoukkojen Kilta:

Ari Olli 050 375 4257
ari.am.oll@gmail.com

Österbottens Försvargille:

Arja Rantanen 050 524 4731
arjarantanen24@gmail.com

K-P Meripuolustajat:

Pekka Pietilä 040 182 7075
Pekka@pekkapietila.fi